

Innehåll

Verkställande direktörens översikt	1
Styrelsens verksamhetsberättelse	2
Bokslut	
Resultaträkning	5
Balansräkning	6
Moderbolagets finansieringsanalys	8
Bokslutsprinciper	9
Koncernbolagen	13
Noter till moderbolaget	
Not 1. Premieinkomst	14
Not 2. Utbetalda ersättningar	15
Not 3. Specifikation av nettointäkterna från placeringsverksamheten	16
Not 4. Fondförsäkringarnas andel av nettointäkterna från placeringsverksamheten i resultaträkningen	17
Not 5. Specifikation av driftskostnader	18
Not 6. Verkligt värde och värderingsdifferens för placeringar	19
Not 7. Förändringar i fastighetsplaceringar	20
Not 8. Placeringar i företag i samma koncern och i ägarintresseföretag	21
Not 9. Fordringar	22
Not 10. Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar	23
Not 11. Innehav i övriga företag	24
Not 12. Förändringar i immateriella och materiella tillgångar i moderbolaget	26
Not 13. Eget kapital	27
Not 14. Skulder	28
Not 15. Ansvarsskuld för fondförsäkringar	29
Not 16. Säkerheter och ansvarsförbindelser	30
Not 17. Noter om koncernen	31
Bokslutets nyckeltal	32
Placeringsfördelning enligt verkligt värde	33
Nettointäkter av placeringsverksamheten på sysselsatt kapital	34
Formler för beräkning av nyckeltal	35
Risker och risk- och solvenshantering	36
Styrelsens förslag till hur vinsten ska disponeras	45
Revisionsberättelse	46
Förvaltningsorgan	
Styrelse	50
Revisorer	51
Ledning	52
Läkare	53

■ Verkställande direktörens översikt

År 2019 var det 21:a verksamhetsåret för Fennia Liv. Bolagets affärsverksamhet omfattar frivilliga liv-, pensions- och sparförsäkringar som en del av Fenniakoncernens tjänsteutbud.

Fennia Livs affärsverksamhet utvecklades positivt och bolagets premieinkomst var 241 miljoner euro (164 mn euro). Ökningen jämfört med föregående år var +46 procent. Premieinkomsten ökade i huvudsak till följd av den kraftigt ökade försäljningen av placeringsförsäkringar, som var av engångsnatur.

Mätt i belastningsinkomst ökade rörelseintäkterna 4,5 procent till 18,3 miljoner euro (17,5 mn euro). Bolagets omkostnadsprocent (inkl. fondprovisioner) förbättrades till den bästa nivån på de senaste tio åren, till 89,5 procent (90,2 %). Bolagets resultat för 2019 var 37,2 miljoner euro (22,6 mn euro), det högsta i bolagets historia. Försäljningsvinsterna från försäljning av aktier inverkade betydligt på resultatet.

Placeringsverksamhetens avkastningsprocent var 8,8 procent (2,4 %). Avkastningen från aktiemarknaderna var hög 2019, men räntenivån var däremot fortfarande på historiskt låg nivå. Försäkringssparande hos Fennia Livs kunder ökade med över 20 procent både till följd av den goda utvecklingen på kapitalmarknaden och ökningen av premieinkomst.

SCR-kvoten, som beskriver bolagets solvens, var vid årsskiftet 184 procent (214 %). Bolaget tillämpar inte övergångsbestämmelser. Solvensen är fortsättningsvis på god nivå. Den lägre solvenskvoten än året innan berodde i huvudsak på att räntenivån sjunkit, på ändringar i beräkningen av ansvarsskulden och på större utdelning till moderbolaget än tidigare.

Under 2019 utvecklades Fennia Liv enligt bolagets målsättningar för strategiperioden 2018–2022. Huvudmålet under strategiperioden är att öka affärsverksamhetens volym och förbättra omkostnadsprocenten för att trygga bolagets priskonkurrenskraft i framtiden. Bolagets investeringar inriktades fortsättningsvis på digitalisering av verksamheten för att effektivisera och automatisera affärsprocesser och svara mot kundernas önskemål att kunna uträtta ärenden på nätet. Nuvarande produkter förnyas och deras egenskaper utökas.

Fennia Livs utsikter för 2020 blev osäkra (i mars) på grund av den aktuella coronavirusepidemin. Verkningarna av epidemin på verksamheten i våra kundföretag, försämrade ekonomiska utsikter och en kraftigt sjunkande kapitalmarknad kommer enligt vår bedömning att inverka negativt på bolagets försäljning, försäkringspremier från den nuvarande försäkringsstocken och på placeringsintäkter. Bolagets solvensställning är dock fortfarande på en god nivå. Stabiliteten får stöd av låg risktagning i placeringsportföljen och av att ansvarsskulden skyddas enligt ALM-modellen som lanserades under 2019.

Ett stort tack till våra kunder för visat förtroende. Vi är till för er. Vår vision är att erbjuda den bästa kundupplevelsen, och vi jobbar stenhårt för att lyckas. Fennia Liv klarade sig bra också i fjol i Taloustutkimus jämförelse av livförsäkringsbolag i Finland; företagskunderna gav vår verksamhet näst bäst betyg i branschen. Vår personal och förvaltning förtjänar ett tack både för en utmärkt arbetsinsats och för ett utmärkt samarbete under det gångna året.

Alexander Schoschkoff
verkställande direktör

■ Styrelsens verksamhetsberättelse

Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv har specialiserat sig på frivilliga liv-, spar- och pensionsförsäkringar samt på försäkringsmässig kapitalförvaltning.

Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv redovisade ett gott resultat för 2019. Bolagets omkostnadsprocent var bättre än jämförelseårets. Kapitalmarknadens utveckling, som var överraskande positiv, resulterade i högre avkastning än väntat från placeringsverksamhet.

Fennia Liv är Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennias dotterbolag med 100 procents ägarandel.

Försäkringsverksamhet

Fennia Livs totala premieinkomst efter återförsäkrares andel ökade till 240,0 miljoner euro (163,1 mn euro). På ökningen av premieinkomsten inverkade utöver affärsutvecklingen också kundernas förberedelser för kommande skatteändringar. Nyteckningar och återköp av sparavtal ökade mot slutet av året. Av bolagets premieinkomst var 208,7 miljoner euro (129,9 mn euro) livförsäkringar och 32,3 miljoner euro (34,2 mn euro) pensionsförsäkringar.

Premieinkomsten från fondförsäkringar var 204,1 miljoner euro (126,6 mn euro), och de utgjorde 84,7 procent av bolagets premieinkomst (77,1 %). Premieinkomsten från försäkringar med fortlöpande premie var 53,4 miljoner euro (54,2 mn euro) och dess andel av den totala premieinkomsten var 22,2 procent (33,0 %).

Utbetalda ersättningar uppgick till 177,7 miljoner euro (95,6 mn euro). Återköp uppgick till 123,5 miljoner euro (44,8 mn euro). Återbetalningar av sparbelopp utgjorde 3,4 miljoner euro (3,1 mn euro). Sammanlagt 39,7 miljoner euro (37,8 mn euro) utbetalades i pensioner och 7,8 miljoner euro (5,8 mn euro) vid dödsfall och arbetsoförmåga.

Driftkostnaderna var 15,6 miljoner euro (14,8 mn euro). Bolagets omkostnadsprocent inklusive intäkter avseende arvoden och provision från fonder som är placeringsobjekt i fondförsäkringar var 89,5 procent (90,2 %).

Den totala avkastningen på försäkringskapital som är bundet till bolagets resultat varierade 2019 mellan 0,6 och 4,5 procent beroende på försäkringsgren och kvartal. De beviljade kundåterbärningarna uppgick till 2,1 miljoner euro, av vilka 1,6 miljoner euro finansierades genom att utnyttja den redan tidigare uppkomna ansvarsskulden för kommande extra förmåner.

Fennia Livs solvenskvot var 166,0 procent (223,7 %). På minskningen inverkade framför allt ändringarna i beräkningen av ansvarsskulden, den lägre räntenivån och den föreslagna utdelningen. Fennia Liv tillämpar inga övergångsregler vid beräkning av ansvarsskulden.

Placeringsverksamhet

Bolagets placeringsintäkter enligt verkligt värde var 57,1 miljoner euro (17,8 mn euro), dvs. att avkastningen på placerat kapital var 7,6 procent (2,4 %). Placeringarnas nettointäkter som bokförts i bolagets resultat uppgick till 181,3 miljoner euro (-39,4 mn euro), varav andelen nettointäkter från fondförsäkringar utgjorde 140,2 miljoner euro (-58,3 mn euro). Försäljningsvinsterna var 39,2 miljoner euro högre än året innan. Jämfört med föregående år förbättrades resultatet med 183,7 miljoner euro också på grund av mindre nedskrivningar, större återföringar på nedskrivningar och av uppskrivningar.

Vid årets slut var placeringarnas verkliga värde 821,7 miljoner euro (761,4 mn euro). Masskuldebrevslån och placeringar i långräntefonder utgjorde 66,9 procent av placeringsbeståndet (45,5 %), och penningmarknadsplaceringar och insättningar 10,7 procent (28,4 %). Aktier, placeringar i aktiefonder och kapitalfonder utgjorde 6,9 procent (12,2 %), fastighetsplaceringar 10,8 procent (12,9 %) och lånefordringar och övriga placeringar 4,7 procent (1,1 %). De medel som utgör täckning för fondförsäkringar ökade kraftigt och var 1 238 miljoner euro (1 027 mn euro).

Fennia Liv började tillämpa en ny modell för balanshantering i början av 2019. Enligt den använder bolaget räntederivat för att skydda den marknadsmässiga ansvarsskulden mot värdeförändringar. Målsättningen med ränteskyddet är att minska ogynnsam inverkan av förändringar i marknadsräntorna på bolagets marknadsbaserade resultat och solvensställning.

Räntederivatet bokförs som skyddande. Derivatens värdeförändringar i bokförs inte via resultaträkningen när skyddet är inom de gränser som fastställs i effektivitetskalkyler. Skydden var effektiva under hela 2019. Skyddsgraden varierade mellan 60 och 80 procent under 2019 och i slutet av året var i den övre ändan av skyddsintervallet. Derivatavtal ingicks med motparter som har

god kreditrating. Säkerheter löses in dagligen mot förändringar i derivatavtalens marknadsvärde.

Anknytande verksamhet

Fennia Liv har koncession att fungera som representant för bl.a. värdepappersbolag och förvaltare av alternativa investeringsfonder och att för deras räkning marknadsföra och sälja deras tjänster och produkter till kunder.

Resultat

Koncernen rörelsevinst var 47,7 miljoner euro (23,1 mn euro) och bolagets rörelsevinst var 47,4 miljoner euro (24,1 mn euro). Bolaget upplöste 9,5 miljoner euro (10,4 mn euro) av tidigare räntekomplettering och 1,6 miljoner euro (0,9 mn euro) av ansvarsskulden för kommande extra förmåner. Ansvarsskulden för räntekomplettering var 105,2 miljoner euro (114,7 mn euro) i slutet av 2019.

Företagsledning och personal

Under verksamhetsåret bestod Fennia Livs styrelse av koncernchef Antti Kuljukka (ordförande), aktuariedirektör Simo Sarvamaa (vice ordförande fr.o.m. 28.3.2019), ekonomie magister Harri Pärssinen, filosofie doktor Matti Ruohonen fram till den 28 mars 2019 (vice ordförande), filosofie magister Juha-Pekka Halmeenmäki fram till den 6 september 2019 och professor Juha-Pekka Kallunki från och med den 17 september 2019.

Styrelsen sammanträdde sammanlagt 10 gånger under verksamhetsåret. Medlemmarnas närvaroprocent var 95.

Verkställande direktör var Alexander Schoschkoff.

År 2019 hade bolaget i genomsnitt 53 anställda (52).

Belöning

Utgångspunkten för belöningen i Fenniakoncernen är att den är sporrande, rättvis och rimlig och att belöningen av ledningen och personalen motsvarar koncernens och koncernbolagens kort- och långsiktiga intressen. Belöningssystemen grundar sig på på förhand fastställda mål som bygger på koncernens strategiska målsättningar. För att nå dessa mål har man utarbetat belöningsprinciper för koncernen (inkl. lönepolicy). I Fenniakoncernens principhandlingar fastställs hur löner och belöningar bestäms för samtliga Fenniaanställda. På Fennia är principerna för belöning och lönepolicy en helhet, som påverkas utöver av ett intressant och tillräckligt utmanande uppgiftsområde också av bra ledning, personalförmåner och penningbelöning. Av principerna för belöningen och lönepolicy framgår även hur var och en Fenniaanställd kan påverka löneutvecklingen genom att utveckla sig själv och sitt eget arbete, och vilka de ansvar som gäller löne- och belöningsfrågor är i bolaget.

När belöningssystem byggs upp och utvecklas beaktas koncernens och bolagets affärsstrategi, målsättningar och värderingar samt bolagets intresse på lång sikt och riskhantering. Dessutom beaktas kontinuitet i bolagets verksamhet och att den drivs professionellt och enligt sunda och försiktiga affärsprinciper. Belöningssystemen har bl.a. på förhand fastställda maximibelöningar, som begränsar maximibeloppet för belöningar, och villkor för force majeure, som ger styrelsen rätt att ändra systemen under perioden om bolagets ekonomiska ställning har äventyrats eller om omständigheterna i övrigt ändrats avsevärt. Det är i regel den belönade personens chefs chef som beslutar om belöningsfrågor.

Koncernstruktur

I slutet av räkenskapsperioden omfattade koncernen Fennia Liv nio (11) helägda fastighetsbolag och ett (1) fastighetsbolag, där ägarandelen var 88 procent. Under året såldes två fastighetsbolag.

Risk- och solvenshantering

Grunden för Fennia Livs riskhantering utgörs av de principer för risk- och solvenshantering som styrelserna i Fennias koncernbolag fastställt. Styrmodellen för riskhanteringssystemet bygger på den så kallade modellen med tre försvarslinjer, som beskrivs närmare i avsnittet om riskhantering.

I koncernen fungerar en ledningsgrupp för riskhanteringen för att bereda, styra, koordinera och informera om risk- och solvenshanteringsuppgifterna. För hantering av försäkringsbolagens balansräkning har en kommitté tillsatts på koncernnivå (ALCO).

Placeringsverksamheten grundar sig på ALM-placeringsplanen, som har godkänts av bolagets styrelse, där man bland annat definierar allokering av placeringar samt ansvar och befogenheter för aktörer i den praktiska placeringsverksamheten. När allokeringen av placeringarna fastställs beaktas bolagets risktäckningskapacitet.

För risker och risk- och solvenshantering har bokslutsnoter utarbetats, där Fennia Livs mest betydande risker och de allmänna principerna för risk- och solvenshanteringen tas upp.

Rapport om solvens och finansiell ställning

Rapporten om Fennia Livs solvens och finansiella ställning publiceras senast den 19 maj 2020 på Fennias webbplats.

Utsikter för pågående räkenskapsperiod

Risikförsäkringens volym förväntas öka och omkostnadsprocenten utvecklas positivt under 2020. Bolagets totalresultat är dock beroende av utvecklingen på kapitalmarknaden, eftersom en stor del av bolagets premieintäkter är bundna till försäkringskapitalets utveckling. Intäkterna från placeringsverksamheten förväntas bli lägre än 2019.

Resultaträkning

1 000 €	Noter	Moderbolaget 2019	Moderbolaget 2018	Koncernen 2019	Koncernen 2018
Försäkringsteknisk kalkyl					
Premieinkomst					
Premieinkomst	1	240 966	164 142	240 966	164 142
Återförsäkrars andel		-1 022	-1 063	-1 022	-1 063
		239 945	163 079	239 945	163 079
Intäkter av placeringsverksamheten	3, 4	119 049	77 344	121 055	76 606
Uppskrivningar av placeringar	3, 4	94 712	13 095	94 712	13 095
Ersättningskostnader					
Utbetalda ersättningar	2	-178 025	-95 519	-178 025	-95 519
Återförsäkrars andel		309	-32	309	-32
Totalförändring i ersättningsansvaret		-8 326	-2 340	-8 326	-2 340
Ersättningskostnader sammanlagt		-186 042	-97 890	-186 042	-97 890
Förändring i premieansvaret					
Totalförändring i premieansvaret		-171 926	13 378	-171 926	13 378
		-171 926	13 378	-171 926	13 378
Driftskostnader	5	-15 566	-14 826	-15 566	-14 826
Kostnader för placeringsverksamheten	3, 4	-31 236	-83 157	-32 471	-83 501
Korrigerig av uppskrivningar av placeringar	3, 4	-1 263	-46 665	-1 263	-46 665
Försäkringstekniskt resultat		47 672	24 358	48 443	23 276
Annan än försäkringsteknisk kalkyl					
Övriga intäkter					
Intäkter av värdepappersverksamheten				-	1 488
Övriga		1	3	1	3
		1	3	1	1 491
Övriga kostnader					
Kostnader för värdepappersverksamheten				-	-1 384
Avskrivning av goodwill		-241	-241	-241	-241
Övriga				-5	-
		-241	-241	-246	-1 624
Vinst av den egentliga verksamheten		47 433	24 120	48 198	23 143
Bokslutsdispositioner					
Förändring i avskrivningsdifferensen		-5	-22		
Inkomstskatter					
Räkenskapsperiodens skatter		-10 132	-2 255	-10 132	-2 255
Tidigare räkenskapsperiodens skatter		-52	772	-52	772
Latenta skatter				-572	199
		-10 184	-1 483	-10 756	-1 283
Minoritetsandelar				16	6
Räkenskapsperiodens vinst		37 244	22 615	37 457	21 865

Balansräkning

1 000 €	Noter	Moderbolaget 2019	Moderbolaget 2018	Koncernen 2019	Koncernen 2018
AKTIVA					
Immateriella tillgångar					
Övriga utgifter med lång verkningstid	12	3 035	2 667	3 035	2 667
Goodwill		1 203	1 444	1 203	1 444
Förskottsbetalningar		872	1 628	872	1 628
		5 111	5 739	5 111	5 739
Placeringar					
Fastighetsplaceringar					
Fastigheter och fastighetsaktier	7	64 569	60 760	63 980	72 061
Fastighetsplaceringsfonder		8 353	8 353	8 353	8 353
Lånefordringar på företag inom samma koncern		8 201	15 056		
Lånefordringar på ägarintresseföretag		1 843	1 843	1 843	1 843
		82 967	86 012	74 177	82 258
Övriga placeringar					
Aktier och andelar	11	248 195	294 509	248 195	294 509
Finansmarknadsinstrument		395 414	282 804	395 414	282 804
Fordringar på inteckningslån		2 697	2 787	2 697	2 787
		646 306	580 101	646 306	580 101
Placeringar sammanlagt	6	729 273	666 113	720 483	662 359
Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar	10	1 235 561	1 024 979	1 235 561	1 024 979
Fordringar					
Vid direktförsäkringsverksamhet					
Hos försäkringstagare		138	111	138	111
Vid återförsäkringsverksamhet		309	50	309	50
Övriga fordringar		18 938	21 860	18 711	21 552
		19 384	22 021	19 158	21 713
Övriga tillgångar					
Materiella tillgångar					
Maskiner och inventarier	12	248	283	248	283
Övriga materiella tillgångar		12	12	12	12
		261	296	261	296
Kassa och bank		32 006	52 450	32 029	52 503
		32 267	52 746	32 289	52 799
Aktiva resultatregleringar					
Räntor och hyror		6 542	4 132	6 544	4 138
Övriga aktiva resultatregleringar		2 632	3 077	2 717	3 080
		9 174	7 209	9 261	7 219
		2 030 770	1 778 806	2 021 863	1 774 807

1 000 €	Noter	Moderbolaget 2019	Moderbolaget 2018	Koncernen 2019	Koncernen 2018
PASSIVA					
Eget kapital					
Aktiekapital	13	27 751	27 751	27 751	27 751
Överkursfond		10 723	10 723	10 723	10 723
Styrelsens disponibla medel		8	8	8	8
Vinst från tidigare räkenskapsperioder		89 079	72 464	75 602	59 737
Räkenskapsperiodens vinst		37 244	22 615	37 457	21 865
		164 806	133 562	151 542	120 085
Akkumulerade bokslutsdispositioner					
Avskrivningsdifferens		66	62		
Minoritetsandelar					
				369	384
Försäkringsteknisk ansvarsskuld					
Premieansvar		421 455	449 851	421 455	449 851
Ersättningsansvar		150 473	152 745	150 473	152 745
		571 928	602 597	571 928	602 597
Ansvarsskuld för fondförsäkringar					
Försäkringsteknisk ansvarsskuld	15	1 237 902	1 026 981	1 237 902	1 026 981
Skulder					
Av återförsäkringsverksamhet		774	720	774	720
Latenta skatteskulder				4 170	3 598
Övriga skulder	14	44 157	11 639	43 975	17 183
		44 931	12 359	48 919	21 501
Passiva resultatregleringar					
		11 137	3 245	11 203	3 259
		2 030 770	1 778 806	2 021 863	1 774 807

Moderbolagets finansieringsanalys

1 000 €	2019	2018
Rörelseverksamhetens kassaflöde		
Vinst av den egentliga verksamheten före extraordinära poster	37 249	22 638
Korrektivposter:		
Förändring i den försäkringstekniska ansvarsskulden	180 252	-11 038
Nedskrivningar och uppskrivningar av placeringar	-101 912	81 752
Avskrivningar enligt plan	942	1 028
Övriga korrektivposter	-38 356	-7 706
Kassaflöde före förändring i rörelsekapitalet	78 174	86 673
Förändring i rörelsekapitalet		
Minskning/ökning av kortfristiga räntefria rörelsefordringar	173	-8 312
Ökning av kortfristiga räntefria skulder	35 835	5 102
Rörelseverksamhetens kassaflöde före finansiella poster och skatter	114 182	83 464
Betalda räntor och betalningar för rörelseverksamhetens övriga finansiella kostnader	-18	-124
Betalda direkta skatter	-2 092	-3 351
Rörelseverksamhetens kassaflöde	112 071	79 989
Investeringarnas kassaflöde		
Investeringar i placeringar (exkl. likvida medel)	-174 794	-73 952
Överlåtelseinkomster av placeringar (exkl. likvida medel)	48 558	9 314
Investeringar i och överlåtelseinkomster av materiella och immateriella tillgångar samt av övriga tillgångar (netto)	-280	-1 411
Investeringarnas kassaflöde	-126 516	-66 049
Finansieringens kassaflöde		
Utbetalda utdelningar	-6 000	-3 000
Finansieringens kassaflöde	-6 000	-3 000
Förändring i likvida medel	-20 444	10 940
Likvida medel vid räkenskapsperiodens början	52 450	41 510
Likvida medel vid räkenskapsperiodens slut	32 006	52 450
	-20 444	10 940

Bokslutsprinciper

Bokslutet har upprättats enligt bokföringslagen och lagarna om aktiebolag och försäkrings-bolag samt i enlighet med beslut, föreskrifter och anvisningar från de myndigheter som övervakar försäkringsbolag.

Placeringarnas bokföringsvärde

Byggnader och konstruktioner tas i balansräkningen upp till anskaffningsutgiften med avdrag för avskrivningarna enligt plan eller till ett lägre verkligt värde. Fastighetsaktier samt mark- och vattenområden tas i balansräkningen upp till anskaffningsutgiften eller till ett lägre verkligt värde.

Aktier och andelar som hänför sig till placeringstillgångar tas i balansräkningen upp till anskaffningsutgiften eller till ett lägre verkligt värde. Aktier och andelar som hänför sig till anläggningstillgångar tas upp till anskaffningsutgiften eller till ett lägre verkligt värde om värdesänkningen anses bestående. Anskaffningsutgiften beräknas med hjälp av medelpriset.

Finansmarknadsinstrument tas i balansräkningen upp till anskaffningsutgiften. Anskaffnings-utgiften beräknas med hjälp av medelpriset. Skillnaden mellan finansmarknads-instrumentens nominella värde och anskaffningsutgiften periodiseras till ränteintäkter eller som avdrag för dessa under finansmarknadsinstrumentets löptid. Motposten bokförs som ökning eller minskning av anskaffningsutgiften. Värdeförändringar till följd av fluktuationer i räntenivån har inte bokförts. Nedskrivningar i anslutning till emittentens kreditvärdighet bokförs i resultatet.

Lånefordringar och depositioner tas i balansräkningen upp till det nominella värdet eller till ett bestående lägre sannolikt värde än detta.

De nedskrivningar som tidigare gjorts av placeringar återförs via resultaträkningen högst upp till den ursprungliga anskaffningsutgiften när det verkliga värdet ökar.

Derivatkontrakt används i första hand för att skydda placeringsportföljerna mot valutakursrisker och prISRISKEr genom att tillämpa skyddande av verkligt värde. Derivaten bokförs dock i regel som icke-skyddande, även om derivat fungerar som effektiva skydd. Vinster och förluster som uppkommit under räkenskapsperioden till följd av att kontrakt stängts eller förfallit har bokförts som intäkter eller kostnader för räkenskapsperioden. Den negativa differensen mellan det verkliga värdet för ett icke-skyddande derivatkontrakt och ett högre bokföringsvärde/en högre avtalskurs bokförs som kostnad. Orealiserade intäkter bokförs inte.

Räntederivat används för att skydda den marknadsmässiga ansvarsskulden mot ränterisken för att gardera sig för framtida värdeförändringar enligt bolagets riskhantering. Dessa räntederivat bokförs som skyddande. Vid säkringsredovisning bokförs inte negativ värdeförändring på derivat som kostnad till den del värdeförändringen på det skyddade objektet täcker den och förutsatt att skyddet är effektivt. Om emellertid den negativa värdeförändringen på skyddade räntederivat överskrider den positiva värdeförändringen på den skyddade marknadsmässiga ansvarsskulden, bokförs den överskridande delen som nedskrivningar av placeringar. Av räntederivat bokförs som intäkter och kostnader för räkenskapsperioden sådana räntor som enligt avtal hänför sig till perioden. Vinster eller förluster till följd av att räntederivat, som bokförts som skyddande, har stängts periodiseras över löptiden för varje derivatkontrakt.

Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar värderas till verkligt värde, och förändringar i verkligt värde tas i resultaträkningen upp som intäkter eller kostnader.

Bokföringsvärde för annan egendom än placeringar

Som övriga utgifter med lång verkningstid har utgifter för totalrenovering av lägenheter och för planering av datasystem aktiverats. Dessutom har goodwill aktiverats i balansräkningen. Dessa och inventarier tas i balansräkningen upp till anskaffningsutgiften med avdrag för avskrivningar enligt plan. För aktivering av datasystem bokförs avskrivningar för värdeminskningar om aktiveringen inte längre kan anses generera intäkter i framtiden.

Premiefordringar tas i balansräkningen upp till det sannolika värdet och övriga fordringar till det nominella värdet eller till ett bestående lägre sannolikt värde.

Avskrivningar enligt plan

Avskrivningar enligt plan görs som lineära avskrivningar på anskaffningsutgiften baserade på ekonomisk verkningstid. De uppskattade avskrivningstiderna är i genomsnitt följande:

Dataprogram	5–7 år
Utgifter för planering av datasystem	3–10 år
Övriga utgifter med lång verkningstid	3–10 år
Goodwill	10 år
Kontors-, affärs- och industribyggnader	20–50 år
Bestandsdelar i byggnader	10–20 år
Transportmedel och datautrustning	3–5 år
Kontorsmaskiner och -inventarier	7 år

Uppskrivningar av placeringar

Uppskrivningar av placeringar som hänför sig till placeringstillgångar och till placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar samt korrektivposter till uppskrivningarna bokförs via resultaträkningen.

Placeringarnas verkliga värde

Som värden för fastigheter och fastighetsaktier används högst marknadsbaserade verkliga värden. Objekten värderas med en avkastningsvärdemetod som bygger på kassaflödet. I det årliga fastställandet av fastighetsplaceringarnas verkliga värde deltar en utomstående auktoriserad fastighetsvärderare och bolagets egna experter.

För noterade värdepapper och för sådana värdepapper som har en marknad används som verkligt värde årets sista tillgängliga kurs enligt fortlöpande handel, eller om den saknas, den sista avslutskursen. Som verkligt värde för värdepapper som inte noteras används det sannolika överlåtelsepriset, den återstående anskaffningsutgiften eller ett substansvärde. Som verkligt värde för kapitalinvesteringsfondandelar tillämpas den värdering som förvaltningsbolaget uppgett om fondens verkliga värde eller om den fattas anskaffningsutgiften.

Derivatkontrakt värderas till verkligt värde på bokslutsdagen.

Som verkligt värde för fordringar tillämpas det nominella värdet eller ett lägre sannolikt värde.

Poster i utländsk valuta

Affärstransaktioner i utländsk valuta bokförs enligt transaktionsdagens kurs. Fordringar och skulder i utländsk valuta liksom verkligt värde för placeringar har i bokslutet omvandlats till euro genom att använda Europeiska centralbankens referensväxelkurser på bokslutsdagen. Kursdifferenser som uppkommit under räkenskapsperioden och vid bokslutet bokförs som korrigeringsposter till de berörda inkomsterna och utgifterna eller som intäkter och kostnader av placeringsverksamheten om kursdifferenserna hör till finansieringstransaktioner.

Arrangemang för personalens pensioner

Pensionsskyddet för personalen har ordnats i Ömsesidiga Arbetspensionsförsäkringsbolaget Elo. Pensionsutgifter som hänför sig till räkenskapsåret har bokförts som kostnader enligt prestationsprincipen. Bolagets hela personal omfattas dessutom av en premiebaserad tilläggspensionsförsäkring, som har tecknats hos Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv.

Ackumulerade bokslutsdispositioner och hantering av latent skatter

I koncernbolagens bokslut och i koncernbokslutet bokförs latent skatteskulder i sin helhet och fordringar upp till det belopp som den beskattningsbara inkomsten sannolikt kommer att utgöra i framtiden och mot vilken dessa kan utnyttjas. De latent

skatterna räknas ut enligt den fastställda skattesatsen på bokslutsdagen.

Ansvarsskuld

Vid beräkning av ansvarsskulden följs både lagen om försäkringsbolag och Social- och hälsovårdsministeriets och Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar.

Vid försäkringar som är bundna till placeringarnas värdeutveckling (fondförsäkringar) används ingen beräkningsränta. För övriga försäkringar beräknas ansvarsskulden per försäkring, och den beräkningsränta som tillämpas varierar enligt följande:

- För individuella liv- och pensionsförsäkringar tillämpas en beräkningsränta på 1–4,5 procent, storleken på räntan beror på försäkringens begynnelsestidpunkt. För nya pensionsförsäkringar är beräkningsräntan 1 procent. - För kapitaliseringsavtal är beräkningsräntan 0–2,5 procent, storleken på räntan beror på avtalets begynnelsestidpunkt och målgrupp. - För gruppensionsförsäkringar är beräkningsräntan 0–3,5 procent. Nya gruppensionsförsäkringar är bundna till årsräntan (beräkningsräntan är 0 %).

För att uppfylla beräkningsräntekravet har ansvarsskulden kompletterats i tidigare bokslut. Ansvarsskulden för räntekomplettering var cirka 105,2 miljoner euro den 31 december 2019. I och med kompletteringen är det årliga minimiavkastningskravet för försäkringsbeståndet med beräkningsränta 1,0 procent.

Skälighetsprincipen

Enligt 13 kap. 2 § i lagen om försäkringsbolag ska livförsäkringsbolag tillämpa den s.k. skälighetsprincipen i fråga om sådana försäkringar som enligt försäkringsavtalet berättigar till extra förmåner som utdelas enligt de överskott som försäkringarna eventuellt avkastar. Denna princip förutsätter att en skälig del av det överskott som dessa försäkringar avkastar i form av extra förmåner ska återföras till de aktuella försäkringarna, om detta inte förhindras av solvenskraven.

Fennia Livs mål är att på lång sikt ge försäkringskapitalet i de försäkringar som är berättigade till utdelning av överskottet en bruttoavkastning som motsvarar minst den riskfria räntan. Försäkringens duration och återköpsrätt beaktas då de extra förmånerna delas ut. Avkastningen som delas ut bestäms utifrån de långsiktiga nettointäkterna från bolagets placeringar.

Med försäkringens totalränta avses det sammanlagda belopp för försäkringsavtalets beräkningsränta och de extra förmåner som ska gottskrivas det aktuella avtalet. På beloppet för de extra förmåner som gottskrivs inverkar avtalets beräkningsräntenivå. När bolagets nettointäkter från placeringar är låga sänks nivån på de extra förmånerna. Då kan totalräntan på de försäkringar som har en låg beräkningsränta bli lägre än totalräntan på de försäkringar som har en hög beräkningsränta. När placeringarnas nettoavkastning är hög, kan försäkringar med en låg beräkningsränta få en högre totalränta än de försäkringar som har en hög beräkningsränta.

När det gäller nivån på de extra förmånerna strävar man efter kontinuitet, vilket betyder att överskottet från placeringsintäkterna kan periodiseras till att delas ut som extra förmåner till en berörd försäkringsgrupp under kommande år.

Nivån på de extra förmånerna begränsas av avkastningskraven som ägaren har fastställt för kapitalet samt av bolagets solvensmål. Solvensmålet uppställs så att alla solvensgränser som lagstifarna förutsätter överskrids och att bolaget kan ta risker i sin placeringsverksamhet i den mån som upprätthållandet av solvensen, avkastningskravet på ansvarsskulden och ägarens avkastningskrav förutsätter.

Fennia Livs styrelse fastställer årligen de extra förmåner som delas ut till försäkringarna. Beloppet för de på förhand fastställda extra förmånerna kan dock ändras även under året om solvensen eller den allmänna marknadssituationen förutsätter det.

I risklivförsäkringar tillämpas den så kallade skälighetsprincipen i dödsfalls- och invaliditetsskyddet för namngivna försäkringsgrupper i form av höjda ersättningsbelopp.

Målen för de extra förmånerna är inte bindande, och de är inte heller en del av det försäkringsavtal som ingås mellan bolaget och försäkringstagaren. Målen för de extra förmånerna gäller tills vidare och bolaget förbehåller sig rätten att ändra dessa mål.

Hur skälighetsprincipen uppfylldes 2019

De extra förmåner som Fennia Liv delade ut 2019 motsvarar de mål som bolaget uppställt i sin skälighetsprincip. Avkastningen

som delas ut till försäkringarna bestäms utifrån de långsiktiga nettointäkterna från bolagets placeringar. När det gäller nivån på de extra förmånerna strävar man efter kontinuitet. När extra förmåner delas ut beaktas bolagets solvensställning.

Bolagets placeringsavkastning 2019 var hyfsad. På grund av den ytterst låga räntenivån, som nu fortsatt en längre tid, har bolaget årligen överfört en del av resultatet till ansvarsskulden för räntekomplettering för att finansiera beräkningsräntan de kommande åren. I bokslutet den 31 december 2019 gjordes ingen överföring till ansvarsskulden för räntekomplettering. Ansvarsskuld för räntekomplettering upplöstes enligt plan.

Beräkningsräntan för nya pensionsförsäkringar har varit låg redan i flera år (0–1 %). För att trygga kontinuiteten i de extra förmånerna överfördes 3,8 miljoner euro från resultatet för 2017 till ansvarsskulden för kommande extra förmåner för att bekosta de extra förmånerna för pensionsförsäkringar med en beräkningsränta på 0 och 1 procent. För att finansiera tilläggsräntorna som gottskrevs 2019 upplöstes ansvarsskuld för kommande extra förmåner.

Den riskfria räntan har varit låg för såväl på korträntepaceringar som långa statsobligationer ända sedan 2009. Den totalränta som Fennia Liv gottskrivit har tydligt överskridit den motsvarande placeringstidens riskfria ränta 2009–2019. Utöver avtalets beräkningsränta har även försäkringens duration och återköpsrätt beaktats vid utdelningen av de extra förmånerna. Därför har den totalränta som gottskrivs pensionsförsäkringar varit högre än den ränta som gottskrivs sparförsäkringar.

Årlig totalränta för räntebärande försäkringar 2019

Beräknings- ränta	Individuell sparförsäkring	Individuell pensionsförsäkring	Gruppensions- försäkring	Kapitaliserings- avtal
4,50 %	4,50 %	4,50 %		
3,50 %	3,50 %	3,50 %	3,50 %	
2,50 %	2,50 %	2,50 %	2,50 %	2,50 %
2,00 %			2,00 %	
1,50 %	1,50 %			1,50 %
1,00 %	1,00 %	1,70 %	1,70 %	1,00 %
0,00 %			1,70 %	0,60 %

Överskottet från risklivförsäkringar delas ut som tillägg, som betalas ut till riskförsäkringar i samband med skadefall. De tillägg på 1 086 741 euro, som betalades ut 2019, finansierades genom upplösning av ansvarsskuld för kommande extra förmåner som ingick i det föregående bokslutet. De försäkringsspecifika tilläggen höjdes 2018.

Koncernbokslut

I Fennia Livs koncernbokslut har alla de dotterbolag konsoliderats där moderbolaget direkt eller indirekt har över hälften av rösträtten.

Koncernbokslutet har upprättats som sammanställning av moderbolagets och dotterbolagens resultaträkningar, balansräkningar och noter. Bolagens interna fordringar och skulder, intäkter och kostnader, vinstutdelning samt inbördes aktieinnehav har eliminerats. Inbördes aktieinnehav har eliminerats genom förvärvsmetoden. Den koncernaktiva som hänför sig till anläggningstillgångsposter avskrivs enligt avskrivningsplanen för den berörda anläggningstillgångsposten. Koncerngoodwill som inte har hänförts avskrivs i sin helhet.

Fennia Liv sålde i en koncernintern affär den 1 april 2018 hela aktiestocken i Fennia Kapitalförvaltning Ab, som Fennia Liv ägde till 100 procent, till Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia. Fennia Kapitalförvaltning har konsoliderats i Fennia Livs koncernbokslut för de tre första månaderna av räkenskapsperioden 2018.

Koncernen

Koncernbolagen 31.12.2019

Koncernbokslutet inkluderar följande dotterbolag

Kiinteistö Oy Espoon Niittyrinne 1
Kiinteistö Oy Koivuhaanportti 1-5
Kiinteistö Oy Konalan Ristipellontie 25
Kiinteistö Oy Mikkelin Hallituskatu 1
Kiinteistö Oy Sellukatu 5
Kiinteistö Oy Teohypo
Kiinteistö Oy Vaajakosken Varaslahdentie 6
Kiinteistö Oy Vasaramestari
Kiinteistö Oy Vasaraperän Liikekeskus
Munkinseudun Kiinteistö Oy

Asunto Oy Jyväskylän Jontikka 2 (sält 27.6.2019)
Asunto Oy Tampereen Vuoreksen Puistokatu 76 (sält 27.6.2019)

■ Noter till moderbolaget

Noter till resultaträkningen och balansräkningen

1. Premieinkomst

1 000 €	2019	2018
Direktförsäkring		
Från hemlandet	240 966	164 142
Återförsäkring	-	-
Premieinkomst före återförsäkrarens andel	240 966	164 142
Poster som avdragits från premieinkomsten		
Kreditförluster på premiefordringar	11	12
Premieinkomst av direktförsäkring		
Livförsäkring		
Individuell livförsäkring med fondanknytning	132 421	81 344
Annan individuell livförsäkring	2 354	3 383
Kapitaliseringsavtal med fondanknytning	55 435	28 974
Annat kapitaliseringsavtal	253	122
Arbetsdagarnas grupplivförsäkring	5 658	5 315
Annan grupplivförsäkring	12 565	10 774
	208 686	129 911
Pensionsförsäkring		
Individuell pensionsförsäkring med fondanknytning	4 449	4 466
Annan individuell pensionsförsäkring	4 318	4 928
Gruppensionsförsäkring med fondanknytning	11 792	11 776
Annan gruppensionsförsäkring	11 722	13 061
	32 281	34 231
	240 966	164 142
Fortlöpande premier	53 445	54 224
Engångspremier	187 521	109 918
	240 966	164 142
Premier från avtal som berättigar till återbäring	36 870	37 582
Premier för fondförsäkringar	204 097	126 560
	240 966	164 142

2. Utbetalda ersättningar

1 000 €	2019	2018
Direktförsäkring		
Livförsäkring	134 629	52 605
Pensionsförsäkring	43 396	42 913
	178 025	95 519
Återförsäkring	-	-
Utbetalda ersättningar sammanlagt	178 025	95 519
Av vilka:		
Återköp	123 546	44 770
Återbetalning av sparsumma	3 380	3 100
Övriga	51 099	47 649
	178 025	95 519
Fondförsäkringarnas andel av utbetalda ersättningar	67 580	34 685
Extra förmåner inom livförsäkring		
Återbäringarnas och rabatternas effekt på det försäkringstekniska resultatet	481	39
Ändring i ansvaret för framtida extra förmåner under räkenskapsperioden	-606	-492

Av beräkningsräntan för 2019 finansierades 9 511 477 euro genom att upplösa ansvarsskuld för räntekomplettering. Av de extra förmåner, 1 086 741 euro, som delades ut 2019 finansierades 605 515 euro från ansvarsskulden för extra förmåner. Som tillägg för risklivförsäkringssumman betalades 1 022 510 euro ut och de finansierades helt från reserven för tilläggen. De kundåterbäringar som gottskrevs försäkringarna 2019 motsvarade räkenskapsperiodens mål för extra förmåner.

Av beräkningsräntan för 2018 finansierades 10 355 833 euro genom att upplösa ansvarsskuld för räntekomplettering. Under 2018 beviljades totalt 530 314 euro som extra förmåner för pensions- och sparförsäkringar. Av beloppet finansierades 491 684 euro från ansvarsskulden för extra förmåner. Som tillägg för risklivförsäkringssumman betalades 392 692 euro ut och de finansierades helt från reserven för tilläggen. De kundåterbäringar som gottskrevs försäkringarna 2018 motsvarade räkenskapsperiodens mål för extra förmåner.

3. Specifikation av nettointäkterna från placeringsverksamheten

1 000 €	2019	2018
Intäkter av placeringsverksamheten		
Intäkter av placeringar i ägarintresseföretag		
Ränteintäkter		
Från övriga företag	564	228
Intäkter av fastighetsplaceringar		
Ränteintäkter		
Från företag inom samma koncern	193	319
Från övriga företag	147	147
	340	466
Övriga intäkter	7 045	7 834
	7 385	8 301
Intäkter av övriga placeringar		
Utdelningsintäkter	18 633	20 147
Ränteintäkter	9 930	9 236
Övriga intäkter	1 985	3 488
	30 548	32 871
Sammanlagt	38 497	41 399
Återförda nedskrivningar	23 218	5 752
Försäljningsvinster	57 334	30 193
Sammanlagt	119 049	77 344
Kostnader för placeringsverksamheten		
Kostnader för fastighetsplaceringar		
Till företag inom samma koncern	-2 283	-2 724
Till övriga företag	-1 443	-1 231
	-3 725	-3 955
Kostnader för övriga placeringar	-3 962	-4 264
Räntekostnader och övriga kostnader för främmande kapital	-18	-124
Sammanlagt	-7 705	-8 344
Nedskrivningar och avskrivningar		
Nedskrivningar	-14 755	-53 933
Försäljningsförluster	-8 776	-20 880
Sammanlagt	-31 236	-83 157
Nettointäkter av placeringsverksamheten före uppskrivningar och korrigeringar av dessa	87 813	-5 812
Uppskrivningar av placeringar	94 712	13 095
Korrigerings av uppskrivningar av placeringar	-1 263	-46 665
	93 449	-33 570
Nettointäkter av placeringsverksamheten i resultaträkningen	181 262	-39 383

4. Fondförsäkringarnas andel av nettointäkterna från placeringsverksamheten i resultaträkningen

1 000 €	2019	2018
Intäkter av placeringsverksamheten	47 658	29 385
Kostnader för placeringsverksamheten	-6 256	-12 257
Nettointäkter av placeringsverksamheten före uppskrivningar och korrigerig av dessa samt nedskrivningar och återförda nedskrivningar	41 402	17 127
Uppskrivningar av placeringar	94 712	13 095
Korrigerig av uppskrivningar av placeringar	-1 263	-46 665
Nedskrivningar	-13 099	-45 411
Återförda nedskrivningar	18 484	3 603
Nettointäkter av placeringsverksamheten i resultaträkningen	140 236	-58 251

5. Specifikation av driftskostnader

1 000 €	2019	2018
Specifikation av driftskostnaderna i resultaträkningen		
Utgifter för anskaffning av försäkringar		
Provisioner för direktförsäkring	2 678	2 429
Provisioner och vinstandelar från mottagen återförsäkring		
Övriga utgifter för anskaffning av försäkringar	4 729	4 832
Utgifter för anskaffning av försäkringar sammanlagt	7 407	7 261
Kostnader för handläggning av försäkringar	6 204	5 405
Förvaltningskostnader	2 104	2 369
Provisioner för avgiven återförsäkring	-148	-211
Sammanlagt	15 566	14 825
Totala driftskostnader enligt funktion		
Utbetalda ersättningar	828	978
Driftskostnader	15 566	14 826
Kostnader för skötsel av placeringsverksamheten	1 753	1 646
Sammanlagt	18 148	17 450
Funktionsspecifika avskrivningar och nedskrivningar enligt plan		
Utbetalda ersättningar	181	160
Driftskostnader	760	838
Kostnader för skötsel av placeringsverksamheten		29
Sammanlagt	942	1 028
Specifikation av personalkostnader, personal och medlemmar i olika organ		
Personalkostnader		
Löner och arvoden	3 906	4 323
Pensionskostnader	1 190	1 141
Övriga lönebikostnader	233	206
Sammanlagt	5 330	5 670
Löner och arvoden till ledningen		
Styrelsen och verkställande direktören	298	286
Pensionsåldern för verkställande direktören bestäms enligt ArPL.		
Antal anställda i genomsnitt under räkenskapsperioden		
	53	52
	53	52
Revisorns arvoden		
Revision	30	23
Skatterådgivning	-	-
Övriga	-	-
	30	23

6. Verkligt värde och värderingsdifferens för placeringar

1 000 €	Placeringar 31.12.2019			Placeringar 31.12.2018		
	Återstående anskaffningsutgift	Bokföringsvärde	Verkligt värde	Återstående anskaffningsutgift	Bokföringsvärde	Verkligt värde
Fastighetsplaceringar						
Fastighetsaktier i företag inom samma koncern	47 361	47 361	54 190	48 715	48 715	59 949
Fastighetsaktier i ägarintresseföretag	15 633	15 633	15 633	10 353	10 353	10 353
Övriga fastighetsaktier	1 575	1 575	1 575	1 692	1 692	1 692
Fastighetsplaceringsfonder	8 353	8 353	8 730	8 353	8 353	8 482
Lånefordringar på företag inom samma koncern	8 201	8 201	8 201	15 056	15 056	15 056
Lånefordringar på ägarintresseföretag	1 843	1 843	1 843	1 843	1 843	1 843
Övriga placeringar						
Aktier och andelar	248 195	248 195	264 361	294 509	294 509	317 135
Finansmarknadsinstrument	395 414	395 414	395 681	282 804	282 804	282 970
Fordringar på inteckningslån	2 697	2 697	2 697	2 787	2 787	2 787
	729 273	729 273	752 911	666 113	666 113	700 267
I den återstående anskaffningsutgiften för finansmarknadsinstrument ingår skillnaden mellan det nominella värdet och anskaffningspriset, periodiserad som räntetäkter eller som en minskning av dessa.	-5 741			-9 068		
Värderingsdifferens (skillnaden mellan det verkliga värdet och bokföringsvärdet)			23 638			34 154
Derivatens verkliga värde och värderingsdifferens						
Skyddande derivat			30 498			4 803
Icke-skyddande derivat			244	-223	-223	-215
Värderingsdifferens (skillnaden mellan det verkliga värdet och bokföringsvärdet)			30 741			4 811
Värderingsdifferens sammanlagt			54 380			38 966

7. Förändringar i fastighetsplaceringar

1 000 €	Fastigheter och fastighetsaktier	Lånefordringar på företag inom samma koncern	Lånefordringar på ägarintresseföretag
Anskaffningsutgift 1.1	68 341	15 056	1 843
Ökningar	5 214	150	-
Minskningar	-1 574	-7 005	-
Anskaffningsutgift 31.12	71 982	8 201	1 843
Nedskrivningar 1.1	-7 582		
Ackumulerade nedskrivningar som gäller minskningar	-		
Återförda nedskrivningar	585		
Ökningar	-416		
Nedskrivningar 31.12	-7 413		
Bokföringsvärde 31.12	64 569	8 201	1 843
Fastigheter och fastighetsaktier i eget bruk			
Återstående anskaffningsutgift	280		
Bokföringsvärde	280		
Verkligt värde	280		

Bilaga 8 Placeringar i koncern- och ägarintresseföretag

Dotterbolag	Ägarandel %
Kiinteistö Oy Espoon Niittyrinne 1	100
Kiinteistö Oy Koivuhaanportti 1-5	100
Kiinteistö Oy Konalan Ristipellontie 25	100
Kiinteistö Oy Mikkelin Hallituskatu 1	88
Kiinteistö Oy Sellukatu 5	100
Kiinteistö Oy Teohypo	100
Kiinteistö Oy Vaajakosken Varaslahdentie 6	100
Kiinteistö Oy Vasaramestari	100
Kiinteistö Oy Vasaraperän Liikekeskus	100
Munkinseudun Kiinteistö Oy	100
Ägarintresseföretag	
Tyvene Oy	25
Kiinteistö Oy Sähkötie 14-16	33
Kiinteistö Oy Gigahertsi	33

9. Fordringar

1 000 €

Övriga fordringar

Hos företag inom samma koncern

240

10. Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar

	2019	2019	2018	2018
1 000 €	Ursprunglig anskaffnings- utgift	Verkligt värde	Ursprunglig anskaffnings- utgift	Verkligt värde
Aktier och andelar	906 026	1 029 250	813 702	836 526
Finansmarknadsinstrument	151 097	147 467	131 143	125 072
Kassa och bank	58 844	58 844	63 382	63 382
Sammanlagt	1 115 967	1 235 561	1 008 227	1 024 979
Placeringar som motsvarar ansvarsskulden för fondförsäkringar	1 115 967	1 235 561	1 008 227	1 024 979
I kassa och bank och motsvarande fordringar ingår nettopremier för betalda försäkringar som är i kraft vid bokslutstidpunkten och som ännu inte har placerats.		3 067		2 468

11. Innehav i övriga företag

1 000 €	Andel av samtliga aktier %	Bokföringsvärde 31.12.2019	Verkligt värde 31.12.2019
Inhemskas aktier			
Amplus Holding Oy	19,97 %	1 831	3 576
Fingrid Oyj , sarja B	0,18 %	203	1 500
Holiday Club Resorts Oy	1,76 %	1 097	1 097
Pihlajalinna Abp	1,17 %	4 034	4 034
Uudenmaan Pääomarahasto Oy	13,22 %	722	722
Övriga		914	1 292
		8 801	12 221
Utländska aktier			
Sverige			
K III Sweden		433	504
Övriga		20 350	26 624
		20 783	27 128
Andelar i placeringsfonder, inhemska			
Aktia Emerging Market Local Currency Bond+ Class D		4 005	4 294
Aktia Emerging Markets Bond+		3 000	3 013
Danske Institutional Liquidity Fund		3 811	3 811
Erikoisjoitusrah. Fennica Toimitilat I		8 353	8 730
Evli European High Yield		1 037	1 054
Evli Nordic Corporate Bond Class B		3 001	3 001
Evli Nordic Corporate Bond Class IB		11 500	11 775
Nordea AAA Government Bond Fund Class I		5 963	5 963
Nordea Moderate Yield Fund Class S Acc		27 455	27 455
Nordea Pro Euro Bond Class A K Acc		10 294	10 408
Övriga		402	404
		78 822	79 907
Andelar i placeringsfonder, utländska			
Frankrike			
ODDO BHF Jour Class CI EUR		18 882	18 882
Irland			
BlackRock ICS Euro Liquid Environmentally Aware		1 999	1 999
BlackRock ICS Ultra Short Bond Fund Premier Acc		15 933	15 933
BlackRock ICS US Dollar Liquidity Premier Acc		8 088	8 761
iShares MSCI EM SRI UCITS ETF		510	511
iShares MSCI Europe SRI UCITS ETF		2 483	2 556
M&G European Loan Fund Class C EUR Acc		12 212	12 656
Muzinich EM Short Duration USD Acc A		4 037	4 246
SPDR S&P Euro Dividend Aristocrats UCITS ETF		2 493	2 519
Luxemburg			
Aberdeen EM Corporate Bond Class A Acc USD		8 431	9 217
BNP Paribas InstiCash Money 3M EUR Class I		8 970	8 970
Danske Emerging Markets Debt HC Class IH EUR		2 601	2 635
M&G European Credit Investment Fund Class E		15 516	16 072
M&G European High Yield Credit Investment Class E		2 000	2 109
NN L Liquid - Euribor 3M		7 998	7 998
ODDO BHF Euro Corporate Bond Class CI-EUR		11 894	12 203

ODDO BHF Euro High Yield Bond Class CI-EUR	7 500	7 818
SLI European Corporate Bond Fund Class D	6 291	6 291
Förenta staterna		
Goldman Sachs ActiveBeta EM Equity ETF	1 282	1 314
Invesco FTSE RAFI Emerging Markets ETF	1 338	1 349
Övriga	457	472
	219 736	224 420
Andelar i kapitalfonder, inhemska		
MB Equity Fund IV Ky	1 574	1 574
Övriga	563	1 062
Andelar i kapitalfonder, utländska		
Storbritannien		
Euro Choice IV GB Limited	730	2 163
Guensey		
Partners Group European Buyout	2 339	2 435
Partners Group European Mezzanine	980	980
The Triton Fund III L.P.	561	627
Övriga	480	480
	7 228	9 322

12. Förändringar i immateriella och materiella tillgångar

1 000 €	Immateriella rättigheter och övriga utgifter med lång verkningstid	Goodwill	Förskottsbetalningar	Inventarier	Sammanlagt
Anskaffningsutgift 1.1.2019	9 449	2 407	1 628	397	13 880
Helt avskrivna under föregående år	-4 130			-1	-4 131
Ökningar	1 237	-	965	56	2 258
Minskningar	-	-	-1 720	-63	-1 783
Anskaffningsutgift 31.12.2019	6 557	2 407	872	388	10 224
Ackumulerade avskrivningar 1.1.2019	-6 028	-963		-113	-7 104
Helt avskrivna under föregående år	4 130			1	4 131
Ackumulerade avskrivningar av minskningar och överföringar	-	-		46	46
Avskrivningar under räkenskapsperioden	-463	-241		-73	-777
Ackumulerade avskrivningar 31.12.2019	-2 361	-1 203		-140	-3 704
Nedskrivningar 1.1.2019	-755				-755
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	-405				-405
Nedskrivningar 31.12.2019	-1 160				-1 160
Bokföringsvärde 31.12.2019	3 035	1 203	872	248	5 359

13. Eget kapital

1 000 €	2019
Bundet	
Aktiekapital 1.1/31.12	27 751
Överkursfond 1.1/31.12	10 723
Bundet sammanlagt	38 474
Fritt	
Styrelsens disponibla medel 1.1/31.12	8
Vinst från tidigare räkenskapsperioder 1.1	72 464
Vinst från förra räkenskapsperiod	22 615
Utdelning	-6 000
Vinst från tidigare räkenskapsperioder 31.12	89 079
Räkenskapsperiodens vinst	37 244
Fritt sammanlagt	126 332
Eget kapital sammanlagt	164 806
Utdelningsbara medel 31.12.2019	
Räkenskapsperiodens vinst	37 244
Styrelsens disponibla medel	8
Vinst från tidigare räkenskapsperioder	89 079
Utdelningsbara medel sammanlagt	126 332

14. Skulder

1 000 €

	2019	2018
Övriga skulder		
Till företag inom samma koncern	549	604

15. Ansvarsskuld för fondförsäkringar

1 000 €	2019	2018
Premieansvar	1 201 899	1 001 577
Ersättningsansvar	36 003	25 405
	1 237 902	1 026 981

16. Säkerheter och ansvarsförbindelser

1 000 €	2019	2018
Ansvar på grund av derivatkontrakt		
Icke-skyddande		
Valutaderivat		
Termin- och futurkontrakt		
Öppna		
Värdet på underliggande tillgång	12 262	66 490
Verkligt värde	244	-215
Skyddande		
Räntederivat		
Ränteswapkontrakt		
Öppna		
Värdet på underliggande tillgång	406 280	325 000
Verkligt värde	30 498	4 803
Resultatet från stängda och förfallna icke-skyddande derivat har bokförts till fullt belopp via resultaträkningen.		
Realiserat resultat från stängda och förfallna skyddande derivat periodiseras i resultatet enligt löptiden för det ursprungliga derivatkontraktet. Nettoresultatet för stängda räntederivat för den avslutade räkenskapsperioden var 5 062 062,71 euro varav 533 445,73 euro periodiserats till räkenskapsperioden. Under tidigare räkenskapsperioder har 654 267,22 euro från resultatet för stängda räntederivat periodiserats till räkenskapsperioden som förlust.		
Negativa värderingsdifferenser för icke-skyddande derivatkontrakt behandlas i bokföringen som kostnad.		
Erhållna säkerheter för derivathandel		
Danske Bank A/S	2 470	-
Nordea Bank Abp	34 300	5 300
Ansvar för mervärdesskatt		
Med anknytning till gruppregistrering för mervärdesskatt är bolaget tillsammans med övriga medlemmar i den skattskyldiga gruppen i Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia gemensamt ansvarigt för de mervärdesskatter som gruppen ska redovisa.		
Företag inom samma koncern	88	249
Övriga företag	789	477
Placeringsförbindelser		
Förbindelser om teckning av andelar i kapitalfonder	5 559	5 720
Obetalda entreprenadposter för oavslutade byggnadsobjekt	348	5 562
Lån till närstående och transaktioner med närstående		
Bolaget har inga penninglån, åtaganden eller ansvarsförbindelser till bolagets närståendekrets.		
Bolaget har inga transaktioner med närstående som skulle ha gjorts i enlighet med andra än ordinarie handelsvillkor.		

17. Noter om koncernen

Försäkringsaktiebolaget Fennia Livs moderbolag är Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia, hemort Helsingfors.

En kopia av Fennias koncernbokslut kan fås på moderbolagets huvudkontor, Kyllikkiporten 2, Helsingfors.

Bokslutets nyckeltal

Resultatanalys

1 000 €	2019	2018	2017	2016	2015
Premieinkomst	239 945	163 079	165 728	205 881	198 946
Intäkter av och kostnader för placeringsverksamheten samt uppskrivningar och korrigeringar av dessa	182 032	-40 465	68 353	88 475	121 449
Utbetalda ersättningar	-177 716	-95 551	-104 219	-90 301	-83 131
Förändring i ansvarsskulden före extra förmåner och förändring i utjämningsbeloppet	-180 733	11 038	-94 911	-180 322	-221 123
Driftskostnader	-15 566	-14 826	-14 806	-14 046	-13 544
Övriga försäkringstekniska intäkter					
Försäkringstekniskt resultat före extra förmåner och förändring i utjämningsbeloppet	47 961	23 276	20 144	9 688	2 596
Övriga intäkter och kostnader	-245	-133	281	550	13
Rörelsevinst	47 717	23 143	20 425	10 238	2 610
Förändring i utjämningsbeloppet	0	0	0	0	8 595
Extra förmåner	481	0	-4 439	-1 800	-5 493
Vinst före reserver och skatter	48 198	23 143	15 986	8 438	5 712
Skatter	-10 756	-1 283	-2 145	-676	-445
Minoritetsandelar	16	6	1	-10	4
Koncernens vinst för räkenskapsperioden	37 457	21 865	13 842	7 753	5 268
Total premieinkomst (1 000 €)	240 966	164 142	166 687	207 062	199 823
Omkostnadsprocent av belastningsinkomsten	101,1 %	101,9 %	103,6 %	105,6 %	113,8 %
Omkostnadsprocent av balansomslutningen	1,0 %	1,0 %	1,0 %	1,1 %	1,3 %
Totalresultat euro (1 000 €)	63 328	23 036	30 877	14 170	-37 650
Avkastning på totalkapitalet	8,3 %	3,5 %	4,5 %	5,1 %	5,5 %

Nyckeltalen härrör från moderbolagets siffror med undantag för resultatanalysen.

Placeringsfördelning enligt verkligt värde

	Grundfördelning				Riskfördelning		
	31.12.2019		31.12.2018		31.12.2019		2018
	mn euro	%	mn euro	%	mn euro	%	%
Ränteplaceringar sammanlagt	642,4	78,2	565,4	74,3	642,4	78,2	74,3
Lånefordringar ¹	4,7	0,6	2,9	0,4	4,7	0,6	0,4
Masskuldebrevslån	550,0	66,9	346,5	45,5	550,0	66,9	45,5
Övriga finansmarknadsinstrument och insättningar ^{1 2}	87,7	10,7	215,9	28,4	87,7	10,7	28,4
Aktieplaceringar sammanlagt	56,9	6,9	92,7	12,2	56,9	6,9	12,2
Noterade aktier ³	40,5	4,9	70,0	9,2	40,5	4,9	9,2
Kapitalplaceringar ⁴	8,8	1,1	14,8	1,9	8,8	1,1	1,9
Onoterade aktier ⁵	7,6	0,9	7,8	1,0	7,6	0,9	1,0
Fastighetsplaceringar sammanlagt	88,6	10,8	97,9	12,9	88,6	10,8	12,9
Direkta fastighetsplaceringar	88,0	10,7	88,9	11,7	88,0	10,7	11,7
Fastighetsinvesteringsfonder och kollektiva investeringar	0,5	0,1	9,0	1,2	0,5	0,1	1,2
Övriga placeringar	33,9	4,1	5,4	0,7	33,9	4,1	0,7
Hedgefondplaceringar ⁶	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Råvaruplaceringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga placeringar ⁷	33,9	4,1	5,4	0,7	33,9	4,1	0,7
Placeringar sammanlagt	821,7	100,0	761,4	100,0	821,7	100,0	100,0
Inverkan av derivat ⁸	-	-	-	-	-	-	-
Placeringar enligt verkligt värde sammanlagt	821,7	100,0	761,4	100,0	821,7	100,0	100,0
Modifierad duration för masskuldebrevsportföljen	1,4						

1) Inklusive upplupna räntor.

2) Inklusive pengar och bankfordringar samt köpeskillingsfordringar och -skulder.

3) Inklusive blandfonder om de inte kan hänföras till andra poster.

4) Inklusive kapitalfonder och mezzanine-fonder samt placeringar i infrastruktur.

5) Inklusive onoterade fastighetsinvesteringsbolag.

6) Inklusive hedgefondandelar av olika slag oberoende av fondens strategi.

7) Inklusive derivat och andra poster som inte kan hänföras till andra placeringar.

8) Inklusive inverkan av derivat på differensen mellan risk- och grundfördelningen.

Nettointäkter av placeringsverksamheten på sysselsatt kapital

	Nettointäkter av placerings- verksamheten enligt marknadsvärde ⁸	Sysselsatt kapital ⁹	Avkastning i % på sysselsatt kapital				
	2019	2019	2019	2018	2017	2016	2015
Intäkt €/avkastning % på sysselsatt kapital	mn euro	mn euro	%	%	%	%	%
Ränteplaceringar sammanlagt	9,1	597,7	1,5	0,5	0,2	1,0	0,5
Lånefordringar ¹	0,1	2,8	2,7	3,7	3,7	1,4	6,1
Masskuldebrevslån	7,8	463,1	1,7	0,5	0,1	1,4	-0,5
Övriga finansmarknadsinstrument och insättningar ^{1 2}	1,2	131,8	0,9	0,5	0,3	0,5	2,5
Aktieplaceringar sammanlagt	14,9	59,1	25,2	7,6	11,3	5,0	16,7
Noterade aktier ³	16,3	39,5	41,2	-9,5	7,5	3,1	18,5
Kapitalplaceringar ⁴	-1,8	12,1	-14,7	19,9	32,3	12,9	14,1
Onoterade aktier ⁵	0,4	7,6	5,0	-	5,8	2,4	11,6
Fastighetsplaceringar sammanlagt	6,9	90,3	7,6	6,7	5,4	14,6	7,9
Direkta fastighetsplaceringar	6,9	89,8	7,6	6,7	5,6	18,1	8,4
Fastighetsinvesteringsfonder och kollektiva investeringar	0,0	0,5	4,9	7,1	3,8	4,9	6,6
Övriga placeringar	27,8	0,6	4292,4	113,9	1025,2	42,1	3,3
Hedgefondplaceringar ⁶	0,0	0,0	0,0	-99,3	-10,7	-4,7	4,5
Råvaruplaceringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga placeringar ⁷	27,8	0,6	4292,4	114,0	-739,9	-163,9	-108,2
Placeringar sammanlagt	58,6	747,8	7,8	2,5	3,5	4,5	5,2
Icke hänförla intäkter, kostnader och driftskostnader	-1,5	0,00					
Nettointäkter av placeringsverksamheten enligt verkliga värden	57,1	747,8	7,6	2,4	3,3	4,3	5,0

1) Inklusive upplupna räntor.

2) Inklusive pengar och bankfordringar samt köpeskillingsfordringar och -skulder.

3) Inklusive blandfonder om de inte kan hänföras till andra poster.

4) Inklusive kapitalfonder och mezzanine-fonder samt placeringar i infrastruktur.

5) Inklusive onoterade fastighetsinvesteringsbolag.

6) Inklusive hedgefondandelar av olika slag oberoende av fondens strategi.

7) Inklusive derivat och poster som inte kan hänföras till andra placeringsslag

8) Förändring i marknadsvärdena under rapporteringsperiodens början och slut – kassaflöden under perioden.

Med kassaflöde avses differensen mellan försäljning/intäkter och köp/kostnader.

9) Sysselsatt kapital = Marknadsvärdet i början av rapporteringsperioden + dagligen/månatligen tidsavvägda kassaflöden.

■ Formler för beräkning av nyckeltal

Premieinkomst = premieinkomst före återförsäkrares andel

Omkostnadsprocent (% av belastningsinkomsten) =

+ driftskostnader före förändringen i aktiverade anskaffningsutgifter för försäkringar
 + kostnader för ersättningshandläggning

 belastningsinkomst

Omkostnadsprocent (% av balansomslutningen) =

+ totala driftskostnader

 ingående balansomslutning

Totalresultat = rörelsevinst (förlust) +/- förändring i värderingsdifferenser utanför balansräkningen

Avkastning på totalt kapital enligt verkligt värde (%) =

+/- rörelsevinst eller förlust
 + finansiella kostnader
 + beräkningsräntekostnad
 +/- förändring i placeringarnas värderingsdifferenser
 + balansomslutning
 - ansvarsskuld för fondförsäkringar
 +/- placeringarnas värderingsdifferenser

Divisorn vid beräkning av nyckeltalen beräknas som medeltal av värdena enligt balansräkningarna för räkenskapsperioden och föregående räkenskapsperiod.

Med beräkningsräntekostnaden avses den beräkningsränta som gottskrivs försäkringarna under året utökad/reducerad med eventuella ändringar i ansvarsskulden för räntekompletteringar.

Placeringsverksamhetens nettointäkter på sysselsatt kapital enligt verkligt värde (%)

Placeringsverksamhetens nettointäkter enligt verkligt värde i relation till sysselsatt kapital beräknas per placeringsslag och på placeringarnas totalbelopp med beaktande av kassaflödena under perioden.

Antal anställda i genomsnitt = Nyckeltalet beräknas som ett medeltal av antalet anställda i slutet av varje kalendermånad.

Risker och risk- och solvenshantering

1 Allmänt om risk- och solvenshantering

Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv (nedan Fennia Liv) ägs av Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia (nedan Fennia). Ramen för risk- och solvenshanteringen i Fennia Liv beskrivs i de principdokument som fastställts av koncernbolagens styrelser. Det väsentligaste av dessa dokument är principerna för risk- och solvenshantering där man beskriver de allmänna principerna för både risk- och solvenshanteringen i koncernen.

I Fenniakoncernen avses med riskhantering koordinerade strategier, processer, principer och åtgärder med vilka man identifierar, mäter, hanterar, följer upp och rapporterar de risker som gäller koncernen och koncernbolagen. Med solvenshantering avses strategier, processer, principer och åtgärder med vilka man styr och fastställer koncernbolagens och koncernens risktäckningskapacitet, riskvillighet och risktolerans samt de väsentligaste riskbegränsningarna.

2 Organisering av risk- och solvenshantering

Fennias styrelse är, i egenskap av styrelse för koncernens moderbolag, koncernens högsta beslutande organ. Styrelsen ansvarar för risk- och solvenshanteringen och att den ska passa ihop med koncernens administrationssystem. Fennias styrelse ansvarar för att särdragen hos bolagen som hör till koncernen och koncernens interna förbindelser (bl.a. interna transaktioner, dubbla kapital, flyttbarhet av kapital och användning av kapital i allmänhet) beaktas på ett ändamålsenligt sätt.

Fennia Livs styrelse ansvarar för att bolaget följer koncernens principer för risk- och solvenshantering. Till dess ansvar hör särskilt att se till att bolaget har ett tillräckligt administrationssystem när det gäller verksamhetens kvalitet, omfattning och komplexitet inklusive intern kontroll och riskhanteringssystem.

På övriga koncernbolag följs Fenniakoncernens principer för risk- och solvenshantering till tillämpliga delar. Fennia Livs övriga koncernbolag är fastighetsbolag.

På koncernnivå har en ALCO-kommitté tillsatts för hantering av försäkringsbolagens balansräkning. Dess centrala uppgifter är att ta fram ett förslag till placeringsstrategi för försäkringsbolagens styrelser (ALM-plan), att vid behov ändra strategin utan att bryta mot de begränsningar som ställts upp av styrelserna och att rapportera om riskerna i balansräkningen till styrelserna. Kommitténs ordförande är Fennias verkställande direktör.

Styrmodellen för riskhanteringssystemet bygger på modellen med tre försvarslinjer:

1. Den första försvarslinjen, dvs. affärs- och stödfunktionerna, ansvarar främst för den dagliga riskhanteringen och riskrapporteringen enligt godkända principer.
2. Den andra försvarslinjen ansvarar bl.a. för rapporteringen om och tolkningen, utvecklingen och planeringen av risk- och solvenshanteringen samt stödjer, följer upp och bedömer implementeringen av den första försvarslinjens risk- och solvenshanteringsprocesser.
3. Den tredje försvarslinjen har som uppgift att säkerställa effekten av och effektiviteten i den interna kontrollen och risk- och solvenshanteringen.

Ansaret för risk- och solvenshanteringen i modellen med tre försvarslinjer fördelas mellan olika aktörer på följande sätt:

- Verkställande direktör

Verkställande direktören har, med stöd av den operativa ledningen, det allmänna ansvaret för att risk- och solvenshanteringen genomförs på ett ändamålsenligt sätt enligt styrelsens beslut.

- Affärs- och stödfunktioner

Varje affärs- och stödfunktion ansvarar främst för den dagliga riskhanteringen och riskrapporteringen enligt godkända principer, följer upp den totala riskprofilen för deras eget delområde (med stöd av den andra försvarslinjen) och ser till att verksamheten inom det egna delområdet löper enligt koncernens dokumentation om risk- och solvenshantering.

- Aktuariefunktion

Försäkringsbolagets ansvariga aktuarie ansvarar för aktuariefunktionen och för att de försäkringsmatematiska metoder som

används i prissättning och i beräkning av den försäkringstekniska ansvarsskulden är ändamålsenliga. Den ansvariga aktuarien fastställer även nivån på den försäkringstekniska ansvarsskulden. Aktuariefunktionen har en roll som aktör i både den första och den andra försvarslinjen. Aktuariefunktionen deltar i det effektiva genomförandet av riskhanteringssystemet, särskilt i skapandet av riskhanteringsmetoder, men också i genomförandet av bolagets egen risk- och solvensbedömning.

- Riskhantering

Riskhanteringsenheten och enheten Compliance och operativa risker utgör tillsammans riskhanteringsfunktionen. Riskhanteringsfunktionen har huvudansvar för den andra försvarslinjens uppgifter och ansvarar bl.a. för tolkningen, utvecklingen och planeringen av samt anvisningarna och metoderna för risk- och solvenshanteringen. Funktionens uppgift är att upprätthålla helhetsbilden av riskprofilen i koncernbolagen och koncernen och rapportera om den till bolagets ledning. Funktionen stödjer också styrelsens, den verkställande direktörens och affärs- och stödfunktionernas risk- och solvenshantering bl.a. genom att delta i utvecklingen av riskhanteringssystemet och bedöma dess funktion samt genom att upprätta analyser som stöd för beslut om riskposition.

- Compliance

Enheten Compliance och operativa risker, som hör till den andra försvarslinjen, ser till att reglering, finansbranschens självreglering och koncernens interna regler tillämpas i verksamheten, och att ändamålsenliga handlingssätt tillämpas i kundrelationer. Dess uppgift är också att identifiera och bedöma effekter av bestämmelseändringar, risker förknippade med försummelse att följa bestämmelser och om de åtgärder som tagits för att förhindra och korrigera de eventuella brister som förekommit då man följt bestämmelser är tillräckliga. Vidare främjar enheten tillämpning av bestämmelser genom att ge förutseende rådgivning och genom att utveckla interna metoder med vilka man effektivt och ändamålsenligt kan övervaka att bestämmelser följs.

- Intern revision

Den interna revisionen stödjer koncernen att nå sina mål genom att erbjuda ett systematiskt tillvägagångssätt för att bedöma och utveckla effektiviteten i organisationens riskhanterings-, kontroll-, lednings- och administrationsprocesser. Den interna revisionen har som uppgift att följa och bedöma tillräckligheten och effektiviteten i koncernens interna kontroll och annan administration bl.a. inom följande delområden:

- uppnående av bolagets strategi och mål
- omfattning och tillförlitlighet i solvenshanteringsprocessen
- effektivitet i riskhanteringen
- lönsamhet och ändamålsenlighet i resursanvändningen
- tillämpning av lagar, bestämmelser, interna verksamhetsprinciper, planer och anvisningar
- riktighet, tillräcklighet och ändamålsenlighet av information
- trygghet av egendom.

Riskhanteringsenheten och enheten Compliance och operativa risker har integrerats i Fenniakoncernens organisation på ett sätt som säkrar operativ oavhängighet för deras arbete. De är fria från sådana influenser som skulle kunna äventyra ett objektivt, neutralt och oberoende utförande av uppgifterna. Den interna revisionen är i sin tur obunden av funktionerna inom den första och andra försvarslinjen.

3 Riskhantering

Med risk avses en osäker händelse och dess följd som kan utgöra ett hot eller en möjlighet för bolaget.

Koncernens riskhanteringsstrategier och -processer delas in i följande delområden:

1. Identifiering av risker

Affärs- och stödfunktionerna i den första försvarslinjen identifierar och bedömer både i samband med årsplaneringen och i den dagliga operativa verksamheten vilka risker som hotar verksamheten och målsättningarna.

2. Riskmätning

Vid riskmättningsprocessen bedöms såvitt det är möjligt hur allvarliga riskerna är och sambanden mellan dessa. Syftet är att skapa enhetliga mätare för olika risker och förbättra jämförbarheten mellan riskerna. Det är nödvändigt att mäta och jämföra risker därför att man med hjälp av detta kan rikta riskhanteringsåtgärder mot risker som är av väsentlig betydelse för verksamheten. Vid riskmätning tillämpas i första hand en metod som bygger på den s.k. Value at Risk-metoden.

Riskhanteringsfunktionen koordinerar mätningen av hur allvarliga risker är och sambanden mellan dem samt de metoder som används vid mätningen.

3. Riskhantering

Vid hanteringsprocessen prioriterar man risker och planerar hanteringsåtgärder med vilka man försöker kontrollera eller begränsa risker. Den första försvarslinjen genomför i egenskap av riskägare ändamålsenlig riskhantering och planerar hanteringsåtgärder. Den andra försvarslinjen stödjer, följer upp och bedömer den hantering som den första försvarslinjen genomför, men för att säkerställa sin självständighet deltar den inte i beslutfattandet av operativa beslut. Hanteringsmetoder som används inom olika riskområden beskrivs närmare i avsnitten 3.1–3.10.

4. Riskuppföljning

I koncernen genomförs kvantitativ riskuppföljning, som består av olika riskindikatorer, och kvalitativ riskuppföljning, som bl.a. inkluderar uppföljning, bedömning och eventuell testning av planerade och fastställda hanteringsåtgärder. Den första försvarslinjen ser till att det finns en ändamålsenlig uppföljning av risker och att det för hanteringen av riskerna finns tillräcklig information om dessa. Den första försvarslinjen följer upp sina planerade och fastställda hanteringsåtgärder och bedömer deras effekt. Den andra försvarslinjen genomför självständig kvantitativ och kvalitativ riskuppföljning med vilken den stödjer den första försvarslinjens riskhanteringsarbete.

5. Riskrapportering

I koncernen ska inträffade risker och deras effekter samt tillbud rapporteras enligt den överenskomna rapporteringsprocessen. Riskhanteringsenheten och enheten Compliance och operativa risker rapporterar regelbundet om riskerna till respektive styrelse.

Ovannämnda strategier och processer inom riskhantering tillämpas på samtliga följande riskområden inom den riskkarta som utarbetats för att underlätta riskhantering:

- försäkringsrisker
- finansmarknadsrisker
- motpartsrisker
- operativa risker
- risker förknippade med kvantitativa metoder
- koncentrationsrisker
- likviditetsrisk
- strategiska risker
- ryktesrisk
- grupprisker.

3.1 Försäkringsrisker

Försäkringsrisker är förknippade med försäkringsbolagets basverksamhet dvs. försäkring.

De väsentligaste försäkringsriskerna är förknippade med riskurval, säljstyrning och riskprissättning, dvs. eventuell förlustrisk som följer av att kostnader för framtida försäkringsersättningar (inkl. driftskostnader) överskrider försäkringspremier. I försäkringsriskerna ingår även storskaderisker (t.ex. katastrofrisk) och återförsäkringsskyddets lämplighetsrisker.

Till försäkringsrisker hör även förlustrisk, som beror på en ogynnsam värdeförändring i den försäkringstekniska ansvarsskulden, dvs. reservrisk. Reservrisken är förknippad med de osäkra antaganden som används vid beräkning av ansvarsskulden och med beräknade ersättningsbelopp, driftskostnader och ogynnsamma avvikelser från faktiska kostnader i deras kassaflöden.

Till reservriskens försäkringstekniska riskfaktorer räknas bl.a. biometrisk risker (dödlighetsrisk, långlevnadsrisk, risk för arbetsoförmåga och motsvarande risker) och olika annullationsrisker, t.ex. återköpsrisk vid livförsäkring.

Till den försäkringstekniska ansvarsskulden hör också vissa finansmarknadsrisker som inflation och diskontoränta.

Försäkringsverksamhet baserar sig på tagande av försäkringsrisker, riskspridning inom försäkringsbeståndet och hantering av risker. De viktigaste hanteringsåtgärderna när det gäller hantering av premierisker är ändamålsenligt riskurval, prissättning och försäkringsvillkor samt anskaffning av återförsäkringsskydd.

Med riskurval ger man anvisningar för försäljningen och säkerställer försäkringsverksamhetens lönsamhet. Riskurval hanteras genom att man statistiskt undersöker tidigare skadefall, som även står som grund för prissättning. I instruktionerna för riskurval fastställs vilka risker man kan försäkra och hur stora försäkringsbelopp man accepterar.

Med prissättning av försäkringsrisker strävar man efter en riskmotsvarighet genom att sätta ett högre pris på en högre risk och vice versa. Utgångspunkten för prissättningen är uppgifternas riktighet och tillräcklighet samt att man känner till försäkringsobjektet tillräckligt bra. Endast på basis av detta kan man göra ändamålsenliga riskanalyser och besluta om premiens tillräckliga nivå.

Försäkringsvillkor har en avsevärd betydelse i att begränsa försäkringsrisker. I försäkringsvillkoren fastställer man bl.a. försäkringsavtalets omfattning och ersättningsbegränsningar. Vid hantering av försäkringsrisker är det viktigt att utesluta icke-önskvärda risker eller via avtal begränsa dem till en önskvärd nivå.

Vid beräkning av ansvarsskulden tillämpas olika kvantitativa metoder, som har en central roll vid hantering av reservrisken. På reservriskens karaktär inverkar väsentligt utöver metoderna också tillräckligheten, kvaliteten och hanteringen av de uppgifter som används.

När det gäller livförsäkring begränsar lagstiftningen livförsäkringsbolagens rätt att höja premier eller ändra avtalsvillkor. Då påverkar avtalens längd reservriskens s.k. biometriskas riskers nivå. Om de gjorda antagandena visar sig vara otillräckliga och det inte går att ändra på premierna, ska ansvarsskulden kompletteras med ett belopp som motsvarar den förväntade förlusten.

Genom att teckna återförsäkringar hanterar man och garderar man sig mot omfattande skador och skadefall. Användning av återförsäkring är förknippad med underordnade risker som återförsäkringens tillgångs-, pris- och motpartsrisk. Användning av avgiven återförsäkring inom livförsäkringsverksamhet är liten och koncentrerar sig därför på ett antal motparter.

3.2 Finansmarknadsrisker

Med finansmarknadsrisker avses förlustrisker som direkt eller indirekt beror på ändringar i finansmarknadens variabler, t.ex. fluktuationer i räntor, aktier, fastigheter, valutakurser och räntemarginaler, värdenivåer och volatiliteter.

Placeringsverksamhet och balanshantering har en särställning när det gäller hantering av finansmarknadsrisker. De väsentligaste riskerna är förknippade med placeringarnas värdeminskningar och placeringarnas oförenlighet med karaktären hos den försäkringstekniska ansvarsskulden (s.k. ALM-risk).

Strategin för balanshantering grundar sig på följande principer:

- verksamheten styrs av avkastningen på marknadsbaserat eget kapital
- alla balansrisker och avkastningen från att bära riskerna följs upp aktivt
- man strävar efter att trygga de försäkrades förmåner och kontinuiteten i verksamheten med stor sannolikhet.

För att målen ska uppnås delas placeringstillgångarna in i tre huvuddelar:

- Skyddsportfölj

Med skyddsportföljen skyddas den marknadsmässiga försäkringstekniska ansvarsskulden mot marknadsrisker till ett visst intervall samt eftersträvas måttlig extra avkastning genom aktivt val av kreditrisk och taktisk räntesyn. Balansskyddet som skyddsportföljen ger möjliggör risktagning i placeringsportföljen.

Medlen i skyddsportföljen placeras i huvudsak i högklassiga korta företagsobligationer, penningmarknadsinstrument och ränteswapkontrakt. I skyddsportföljen räknas också koncernens kassahantering med.

- Placeringsportfölj

I placeringsportföljen finns alla andra placeringstillgångar, som inte hänförs till skyddsportföljen eller den strategiska portföljen. Målsättningen för placeringsportföljen är ett gott avkastning-risk-förhållande och god avkastningsnivå på lång sikt. Placeringsportföljen delas in i en likvid och en icke-likvid del.

Medlen i den likvida placeringsportföljen hänförs i huvudsak till aktie- och ränte-marknaden. I placeringsportföljens likvida del ges varje tillgångsslag en neutral målvikt i portföljen och ett jämförelseindex som beskriver tillgångsslagets avkastningsutveckling. Den neutrala allokeringen fastställs årligen i ALM-planen och den grundar sig på avkastnings- och risksynen för det kommande året samt på bolagets risktagningsförmåga och riskvillighet.

Den icke-likvida delen av placeringsportföljen hänförs i huvudsak till fastigheter och onoterade aktie- och ränteplaceringar.

Målsättningen för den icke likvida delen är absolut avkastning och effektivisering av överskottets avkastning-risk-förhållande.

- Strategisk portfölj

Vid strategiska placeringar är målsättningen också någon annan faktor än placeringsintäkter. Sådana är till exempel innehav i partner- och kundföretag, kund- och personalkrediter och innehav i dotterbolag.

De väsentligaste metoderna för hantering av finansmarknadsrisker är ändamålsenligt val av placeringsinstrument och diversifiering av placeringar samt riskbegränsning. För att begränsa risker kan man också använda derivatkontrakt.

Utgångspunkten för hantering av finansmarknadsrisker är att tillgångarna placeras i sådan egendom och i sådana instrument vars risker kan identifieras, mätas, hanteras, följas upp och rapporteras. Dessutom riktas på nya tillgångsposter och placeringsinstrument innan de skaffas åtgärder med vilka man säkerställer hantering av nya tillgångsposter eller placeringsinstrument och deras ändamålsenlighet för affärsverksamhet och riskhantering.

Genom att diversifiera placeringarna tillräckligt strävar man efter optimal diversifieringsnytta, riskkorrigerad avkastning och förenlighet med tillgångar och skulder.

Den centrala hanteringsmetoden för finansmarknadsrisker är begränsning av risker ur solvenssynvinkel. Med allokeringensbegränsningar säkerställer man att placeringstillgångarna är tillräckligt diversifierade i olika tillgångsslag. Dessutom fastställs detaljerade begränsningar, med vilka man säkerställer att diversifieringen även inom tillgångsslagen är tillräcklig.

Kvantitativa uppgifter om riskparametrar i Fennia Livs placeringstillgångar Förändringens inverkan på Fennia Livs tillgångar enligt verkligt värde

Kvantitativa uppgifter om riskparametrar i Fennia Livs placeringstillgångar

Förändringens inverkan på Fennia Livs tillgångar enligt verkligt värdek

Ränteplaceringar	Räntenivå +1 %-enhet	- 68 miljoner euro
Aktieplaceringar	Värdeförändring -20 %	- 9 miljoner euro
Fastighetsplaceringar	Värdeförändring -10 %	- 9 miljoner euro

3.3 Motpartsrisker

Med motpartsrisker tar man hänsyn till eventuella förluster till följd av oväntad insolvens hos försäkringsbolagets motparter.

På samma sätt som vid hantering av finansmarknadsrisker är utgångspunkten för hantering av motpartsrisker att motparter och risker förknippade med dem kan identifieras, mätas, hanteras, följas upp och rapporteras.

Motpartsrisker uppstår främst (räntemarginalrisken behandlas som marknadsrisk)

- till följd av motparterna i derivatkontrakten, varvid endast avtalens eventuellt positiva marknadsvärde är utsatt för risker
- till följd av fordringar på försäkringskunder.

Vid hantering av motpartsrisker i fråga om derivatkontrakt bedöms motpartsrisken innan man sluter avtal med derivatmotparten. Vid bedömning av kreditvärdighet hos emittenter och motparter tar man främst hjälp av klassifikationer fastställda av ratinginstitut. En miniminivå har fastställts för kreditvärdigheten och begränsningar för ansvarets maximinivåer per motpart för att begränsa motpartsrisken.

Motpartsrisker uppstår även till följd av fordringar på försäkringskunder. Motpartsrisken som uppstår till följd av premiefordringar på kunder är i allmänhet liten, eftersom obetalda premier leder till att försäkringsskyddet upphör eller minskas.

3.4 Operativa risker

I Fenniakoncernen avses med operativa risker risker som uppstår till följd av

- otillräckliga eller misslyckade interna processer
- personal
- system
- externa faktorer.

I operativa risker ingår juridiska risker. Risker som beror på strategiska beslut har avgränsats från de operativa riskerna.

Målet med Fennias hantering av operativa risker är att

- på ett kostnadseffektivt sätt minimera sannolikheten att riskerna realiserar samt att bevaka konsekvenserna av realiserade risker, det vill säga minimera förlusterna
- bistå affärs- och stödfunktionerna i att uppnå sina mål
- för sin egen del säkra att koncernens verksamhet uppfyller de krav som ställs upp av myndigheterna och i lagstiftningen.

Hantering av operativa risker ingår i ledningen av affärs- och stödfunktioner. Noggrann hantering av operativa risker stöder utveckling av verksamheten och inriktning av resurser och utvecklingssatsningar.

Hantering av operativa risker grundar sig på identifiering av operativa risker och insamling av uppgifter om dem från olika källor, t.ex. regelbundna riskkartläggningar av affärs- och stödfunktioner, interna uppgifter om skador och förluster samt kontroller som utförs av den interna revisionen. De insamlade uppgifterna används i senare skeden av processen för bedömning av risker och för analys av koncernens eller dess delars riskposition.

På basis av uppgifterna som samlats från olika källor skapar enheten Compliance och operativa risker en helhetsbild av koncernbolagens och koncernens operativa risker så att även beroendeförhållanden mellan olika risker beaktas. Compliance och operativa risker följer upp hela koncernens riskprofil och rapporterar om den till den operativa ledningen och respektive styrelse.

De operativa riskerna delas i Fenniakoncernen in i följande riskklasser:

- oegentligheter och åtgärder som strider mot anvisningar
- risker förknippade med personal och kompetens
- juridiska risker
- risker förknippade med data-, datakommunikations- och kommunikationssystem
- risker förknippade med försäljning och kundrelationer
- risker förknippade med produkter och tjänster
- risker förknippade med processer
- risker som beror på utomståendes verksamhet.

För de viktigaste affärs- och stödfunktionerna har beredskaps- och kontinuitetsplaner gjorts upp, vilka stöder hantering av osannolika men allvarliga störningar och återhämtning efter dem.

3.5 Risker förknippade med kvantitativa metoder

Med kvantitativa metoder avses skapande av numeriska bedömningar genom att tillämpa statistiska, ekonomiska och matematiska teorier och metoder eller andra finansieringsteorier och -metoder. Som kvantitativ metod räknas även metoden där man strävar efter ett numeriskt slutresultat och som helt eller delvis bygger på subjektiv expertbedömning.

En kvantitativ metod kan vara felaktig och/eller vilseledande och leda till opålitlig rapportering och till fel slutsatser och på så sätt till att ledningen vidtar felaktiga åtgärder.

Risker förknippade med kvantitativa metoder hör till operativa risker, men på grund av deras speciella karaktär och deras betydelse samt för att underlätta hantering av dessa identifieras, mäts, hanteras, följs upp och rapporteras deras risker som eget riskområde.

Vid hantering av risker förknippade med kvantitativa metoder fokuserar man på risker som är förknippade med

- matematisk teori
- uppgifternas kvalitet
- estimering och parametrisering
- dokumentering
- validering
- personal
- datasystem
- processer.

Vid hantering av risker förknippade med kvantitativa metoder är effektivt ifrågasättande av metoder och processer en styrande princip. Detta betyder att en obunden och sakkunnig aktör, riskhanteringsfunktionen eller en utomstående expert kritiskt

analyserar och bedömer metoder och processer.

Hantering bygger på att varje metods uppbyggnad, matematiska teori och logik har dokumenterats väl och att metoden så väl som möjligt kan backas upp med vetenskapliga undersökningar och/eller bästa praxis inom försäkringsbranschen. För att man ska kunna identifiera metodens styrka och svaghet är det viktigt att matematiska förenklingar, numeriska metoder, approximationer och användning av subjektiva expertbedömningar utreds och dokumenteras tillräckligt noga. Ägaren och utvecklarna av metoden ska se till att metodens olika delområden fungerar på önskat sätt, att de passar för avsett ändamål och att metoden är matematiskt korrekt och att de estimerade parametrarna är statistiskt pålitliga.

Hantering av uppgifternas kvalitet är lika viktigt som hantering av metodens struktur, teori och logik. Tillförlitlighet kan uppnås endast med högklassiga uppgifter.

Validering av kvantitativa metoder omfattar processer och strategier med vilkas hjälp man strävar efter att bekräfta att metoden är ändamålsenlig och tillförlitlig samt att den fungerar på ett önskvärt sätt. Med hjälp av valideringen identifierar man eventuella svagheter och begränsningar hos metoden och problem som rör dess användning, och dessutom kan man bedöma och hantera deras effekter.

3.6 Koncentrationsrisker

Med koncentrationsrisker avses riskkoncentrationer av olika slag som inbegriper förluster som kan vara så omfattande att de äventyrar försäkringsbolagets solvens eller ekonomiska ställning. Koncentrationsrisker uppstår oftast vid placeringsverksamhet, men de kan också uppstå vid försäkringsverksamhet och som kombinationer av dessa två.

Hantering av placeringsverksamheten, finansmarknads- och motpartsrisker bygger på spridning, varvid betydande koncentrationsrisker i princip inte uppstår. Så kallade strategiska innehav utgör undantag, utifrån vilka rätt betydande koncentrationsrisker kan uppstå. Som strategiska innehav betraktas innehav i dotterbolag som hör till koncernen.

Försäkringsverksamhet baserar sig på riskspridning inom försäkringsbeståndet, så att påverkningar av ett enskilt försäkringsobjekt med eget ansvar kan begränsas. Denna risk hanteras bl.a. med anvisningar för riskurval och med återförsäkring.

3.7 Likviditetsrisk

Med likviditetsrisk avses risken att inte kunna utföra framtida betalningsskyldigheter eller att dessa kan utföras endast genom speciella åtgärder. Likviditetsrisken delas in i kortsiktiga och långsiktiga risker. Kortsiktiga likviditetsrisker är risker som är förknippade med kassaflöden av tillgångar och skulder med en löptid på mindre än fyra månader (s.k. kassahanteringsrisker). Med långsiktiga likviditetsrisker avses förenlighetsrisker förknippade med kassaflöden av tillgångar och skulder flera år, till och med decennier framåt.

Kortsiktiga likviditetsrisker hanteras genom att upprätthålla tillräcklig likviditetsreserv och genom likviditetsplanering. Likviditetsreserven styrs bl.a. av följande principer:

- en minimallokering införs för penningmarknadsplaceringar
- aktie- och ränteplaceringar ska kunna omsättas i pengar
- penningmarknadsplaceringar sprids och för dem införs motpartslimiter
- antalet illikvida placeringar begränsas i hela placeringsportföljen.

Vid planering av likviditet skapas dagspecifika prognoser för utgående betalningar för de fyra följande månaderna. Syftet med hanteringen av kortsiktiga likviditetsrisker är att andra placeringar än penningmarknadsplaceringar inte behöver realiseras, och att kapitalförvaltarens kortsiktiga likviditetsreserver eller placeringar inte behöver användas eller realiseras.

Den långsiktiga likviditetsrisken följs upp och rapporteras som egen risk, men den hanteras inte som separat risk utan som en del av hantering av ränterisken.

3.8 Strategiska risker

Med strategiska risker avses risker som är förknippade med försäkringsbolagets strategi och som beror på felaktiga affärsbeslut, felaktig eller misslyckad genomföring av affärsbeslut eller oförmåga att anpassa affärsverksamheten till

förändringar i omgivningen eller enligt det eftersträlvade läget.

Med strategi avses ett flertal långsiktiga planer eller åtgärder med vilkas hjälp försäkringsbolaget förflyttas från det nuvarande läget till ett önskat framtida läge.

De strategiska riskerna har flera olika dimensioner, och de har delats in i följande grupper:

- Strategiska makrorisker som är förknippade med t.ex. trendförändringar i befolkningen, den sociala tryggheten och kulturen, reglering, förändringar i myndighetstillsynen och politiken eller trendförändringar i klimatet och geopolitiken.
- Branschspecifika strategiska risker som är förknippade med förändringar i konkurrensen inom försäkrings- och finansbranschen och med efterfrågan hos försäkringstagare eller investerare.
- Strategiska risker förknippade med den interna verksamheten, vilka t.ex. kan vara risker förknippade med utvidgning eller den interna utvecklingen eller risker förknippade med tillgång till extra kapitalisering.

Utgångspunkten för hanteringen av strategiska risker är att identifiera koncernens och varje koncernbolags strategiska risker och iakttä olik svaga signaler samt att bedöma hur olika evenemang, trender och scenarier påverkar affärsverksamhetens hållbarhet och utvecklingen av solvensställningen på både kort och lång sikt.

3.9 Ryktesrisk

Med ryktesrisk avses risken för att den offentliga bilden av Fenniakoncernen eller ett enskilt koncernbolag skadas. Ryktesrisk kan uppstå även till följd av samarbetspartner, om deras värderingar och/eller verksamhetsprinciper avviker från Fenniakoncernens.

Ryktesrisken är ofta en följd av att andra risker eller händelser, som operativa risker, förverkligas.

Utgångspunkten för hanteringen av ryktesrisken är att identifiera de eventuella händelser som kan inverka negativt på koncernens eller koncernbolagens image. Ryktesrisken avviker från övriga risker till karaktären genom att riskhändelser kan basera sig på verkliga händelser eller helt eller delvis på händelser utan verklighetsgrund (t.ex. ett falskt rykte). Ryktesrisker kan ofta förebyggas eller så kan effekterna av händelserna minskas.

Hantering av ryktesrisken grundar sig på att man övergripande känner till och förstår affärsverksamheten och dess begränsningar. Ryktesrisken kan inte hanteras som eget riskområde, utan främst som utvidgning av hanteringen av operativa risker. När de risker som påverkar ryktesrisken har identifierats kan man inom organisationen genomföra olika riskhanteringsåtgärder. Framgångsrik hantering av ryktesrisken bygger för sin del på en tydlig och genomtänkt extern kommunikation.

Till hantering av ryktesrisken hör också att följa lagar, bestämmelser och föreskrifter samt att agera som myndigheterna förutsätter. Den offentliga bilden av försäkringsbolaget och dess tillförlitlighet kan skadas om lagar, bestämmelser samt myndigheternas krav inte följs.

3.10 Grupprisker

Med grupprisker avses risker som beror på att Fennia och dess dotterbolag driver affärsverksamhet i koncernform. Grupprisker kan delas in i följande grupper:

- transaktionsrisker
- smittrisker
- risker för intressekonflikter
- koncentrationsrisker
- risker förknippade med administration.

Med transaktionsrisker avses risker som är förknippade med gruppinterna transaktioner, t.ex. med ändamålsenlig prissättning.

Smittrisker, det vill säga situationer där ett bolags problem eller de risker som bolaget tagit smittas av sig till koncernens övriga bolag eller hela koncernen. Till denna grupp räknas även risker förknippade med moraliska risker (moral hazard), med vilka man avser situationer där risken, som ett av bolagen tagit med avsikt och på ett omoraliskt sätt, och förlusten till följd av den helt eller delvis överförs för att bäras av moderbolaget eller övriga bolag.

Risker för intressekonflikter uppstår då vissa koncernbolags eller hela koncernens intressen är inbördes motstridiga.

Koncentrationsriskerna inträffar om en enskild motpart blir för betydande på koncernnivå, även om risken skulle vara inom tillåtna gränser för de enskilda bolagen.

Risker förknippade med administration beror på att en del av funktionerna har ordnats på koncernnivå och en del på ett enskilt bolags nivå. Skillnader i bolagens administrationssystem kan leda till koordinationsutmaningar och extra risker. Hantering av grupprisker bygger på en tydlig koncernstruktur. Gruppriskens betydelse ökar vid invecklade ägarstrukturer. Dessutom baserar sig ändamålsenlig hantering av grupprisker på att affärsverksamheten planeras och följs upp på både enskilda bolags nivå och koncernnivå. Endast på detta sätt kan man säkerställa och följa upp utvecklingen av gruppmålen och att de uppnås.

Hantering av grupprisker bygger också på att systemet för den interna kontrollen i hela koncernen, särskilt riskhanteringssystemet och tillsynen att följa bestämmelser och de anmälningsförfaranden som hör till dem, har fastställts och genomförts logiskt och transparent. Olika aktörers roller och ansvar ska också ur koncernsynvinkel vara tydliga och definierade.

4 Solvenshantering

Med risktäckningskapacitet avses egna tillgångar som kan användas för att täcka förluster. Med riskvillighet avses hur stor risk man är benägen att ta för att nå affärsverksamhetsmålen, dvs. hur mycket av de egna tillgångarna man är redo att binda till risktagningen. Med risktolerans avses hur mycket de egna tillgångarna får variera när man försöker uppnå affärsverksamhetsmålen.

Målet med risk- och solvenshanteringen i koncernen är att stödja uppnåendet av affärsverksamhetens mål och kontinuiteten i affärsverksamheten. Detta genomförs genom att säkerställa att de tagna riskerna är i rätt proportion till risktäckningskapaciteten, riskvilligheten och risktoleransen samt att skapa förutsättningar för en ostörd verksamhet även i händelse av oväntade förluster genom att identifiera de hot och möjligheter som påverkar affärsverksamhetsstrategin och övriga mål.

Den allmänna riskvilligheten och risktoleransen hanteras genom att sätta upp mätare och målgränser för de mest betydande riskerna och för de kombinerade riskerna. De uppställda riskspecificerade begränsningarna ska effektivt begränsa riskprofilen, så att solvensen och risktagandet är under kontroll och stannar inom tillåtna gränser.

■ Styrelsens förslag till hur vinsten ska disponeras

Fennia Livs utdelningsbara medel var 126 331 856,46 euro. Bolagets vinst för räkenskapsperioden var 37 243 959,80 euro. Styrelsen föreslår för bolagsstämman att räkenskapsperiodens vinst används så att 12 000 000 euro delas ut som utdelning och att 25 243 959,80 euro överförs till tidigare räkenskapsperioders vinstmedel.

Helsingfors den 6 mars 2020

Antti Kuljukka

Simo Sarvamaa

Juha-Pekka Kallunki

Harri Pärssinen

Alexander Schoschkoff
verkställande direktör

Detta dokument på svenska är en översättning av den ursprungligt finska revisionsberättelsen. Endast den finska originala revisionsberättelsen är juridiskt bindande.

■ Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv

Revision av bokslutet

Uttalande

Vi har utfört en revision av bokslutet för Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv (fo-nummer 1496059-8) för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2019. Bokslutet omfattar koncernens samt moderbolagets balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noter.

Enligt vår uppfattning ger bokslutet en rättvisande bild av koncernens och moderbolagets ekonomiska ställning samt av resultatet av deras verksamhet i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut och det uppfyller de lagstadgade kraven.

Våra uttalanden i denna rapport är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som överlämnats till moderbolagets revisionsutskott.

Grund för uttalandet

Vi har utfört vår revision i enlighet med god revisionssed i Finland. Vårt ansvar enligt god revisionssed beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet*.

Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernföretagen enligt de etiska kraven i Finland som gäller den av oss utförda revisionen och vi har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa.

Andra tjänster än revisionstjänster som tillhandahållits moderbolaget och koncernbolagen är enligt vår bästa kunskap och övertygelse i enlighet med bestämmelserna för dylika tjänster i Finland och vi har inte tillhandahållit förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens 537/2014 artikel 5.1. Övriga tjänster vi utfört förutom revisionstjänster framgår i koncernbokslutets not *revisionsarvoden*.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Materialitet

Den tillämplande materialiteten påverkar omfattningen av revisionen. Materialiteten har bestämts på basen professionellt omdöme och styr valet av revisionsåtgärder, tidpunkten för och omfattningen av revisionen samt bedömningen av noterade felaktigheter i förhållande till bokslutet som helhet. Nivån på den av oss bestämda materialiteten baserar sig på vår bedömning av storleken av felaktigheter som ensamma eller tillsammans rimligen kan anses inverka på ekonomiska beslut som användare av bokslutet gör. Vi har också tagit i betraktande felaktigheter och/eller potentiella felaktigheter vilka på grund av kvalitativa faktorer enligt vår uppfattning är materiella för användarna av bokslutet.

De mest betydande uppskattade riskerna för väsentlig felaktighet

Vi har nedan beskrivit vad vi uppskattar vara de mest betydande riskerna för väsentliga felaktigheter, inklusive risken för väsentliga felaktigheter till följd av oegentligheter samt ett sammandrag av hur vi har agerat till följd av dessa risker. Vid vår revision har vi beaktat risken att ledningen förbigår kontroller. Detta har omfattat en bedömning av om det finns indikationer på ledningens medvetna förhållande till dessa, vilket kan medföra en väsentlig risk för felaktigheter till följd av oegentligheter.

DE MEST BETYDANDE UPPSKATTADE RISKERNA FÖR
VÄSENTLIG FELAKTIGHET

HUR VI HAR AGERAT TILL FÖLJD AV DESSA RISKER

Värdering av placeringstillgångar (bokslutsprinciper s. 9-10 och noter till placeringstillgångar s. 37-48)

Koncernens placeringstillgångar, inklusive placeringarna som täcker de fondanknutna försäkringarna är den mest

Vi har utvärderat de använda boksluts- och värderingsprincipernas vederbörlighet.

betydande tillgångsposten i bolagets balansräkning.

Placeringarna redovisas i huvudregel till anskaffningsutgift eller som fastigheterna, med avdrag för avskrivningar enligt plan eller till ett lägre verkligt värde. Placeringarna som täcker de fondanknutna försäkringarna redovisas till verkligt värde. I bokslutets noter presenteras härutöver placeringarnas verkliga värden och placeringarnas nettointäkter enligt verkligt värde.

Tillgångarnas verkliga värden baserar sig på antingen på marknadsnoteringar eller på värderingar enligt allmänt vedertagna principer. I värderingar enligt verkligt värde ingår bedömningar, speciellt för sådana egendomsposter och instrument för vilka marknadsvärden inte kan erhållas från offentliga marknadsnoteringar; såsom kapital- och fastighetsplaceringar

Vi har testat interna kontroller för bokförings- och värderingsprocesserna gällande värdepapper, derivatinstrument och fastigheter.

Vi har jämfört placeringstillgångarnas redovisade värden mot externa bekräftelser och resultat av tillämpade värderingsmetoder samt utvärderat sakligheten av bolagets egna värderingsmetoder.

Vi har här till utvärderat sakligheten av notuppgifterna för placeringstillgångar.

Försäkringstekniska ansvarsskuld (bokslutprinciper s. 11-13 och noter till ansvarsskulden s. 52-53)

Den försäkringstekniska ansvarsskulden som definieras i försäkringsbolagslagens 9 kapitel är den mest betydande posten på skuldsidan i moderbolagets och koncernens balansräkningen.

Bolaget har räntegaranterade pensions- och sparlivförsäkringar på egen risk för vilka beräkningsgrundränta har utlovats. Till den utlovade beräkningsgrundräntan hänför sig en placeringsavkastningsrisk. Vid beräkning av ansvarsskulden bör den använda räntan väljas betryggande. I ansvarsskulden bör göras en sådan räntereserv baserat på ledningens bedömning att kommande förpliktelser med tillräcklig säkerhet kan uppfyllas.

Bolaget tog i början av år 2019 i bruk en ny balanshanteringsmodell, i enlighet med vilken bolagen använder räntederivat för att skydda den marknadsmässiga ansvarsskuldens ränterisk. Avsikten med ränteskydden är att minska de ofördelaktiga effekterna från förändringar i marknadsräntor på bolagets marknadsmässiga resultat och solvensposition. Dessa räntederivat har i bokföringen behandlats som skyddande.

På grund av ansvarsskuldens väsentlighet, de antaganden ledningen gör vid beräkningen samt de komplicerade försäkringstekniska beräkningsmodellerna har ansvarsskulden i revisionen bedömts som ett område med betydande risk för väsentlig felaktighet.

Vi har utvärderat principerna och processerna i anknytning till bokföring och beräkning av den försäkringstekniska ansvarsskulden.

Vår försäkringsmatematiker har deltagit i revisionen och utvärderat antaganden och beräkningsmetoder som använts, bland annat genom att granska använda beräkningsgrunder och bedöma beräkningsmodellernas lämplighet för att säkerställa ansvarsskuldens tillräcklighet.

Vid i bruk tagningen av den nya balanshanteringsmodellen har vi gått igenom förenhetligheten med beslutade riskhanteringsprinciper samt testat de interna kontroller som stöder rapporteringsprocessen för den marknadsmässiga ansvarsskulden och de skyddande derivatinstrumenten. Vi har också utvärderat tillbörligheten av räntederivatens skyddsredovisning och jämfört derivat-instrumentens värdering mot prisnoteringar från marknaden

Vi har här till utvärderat den bokföringsmässiga hanteringsriktighet och utvärderat sakligheten av notuppgifterna gällande ansvarsskulden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för bokslutet

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av bokslutet och för att bokslutet ger en rättvisande bild i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut samt uppfyller de lagstadgade kraven. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta ett bokslut som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av bokslutet ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om man avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i bokslutet.

Som del av en revision enligt god revisionssed använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

— Identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i bokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

— Skaffar vi oss en förståelse av den del av moderbolagets eller koncernens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

— Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i ledningens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

— Drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av bokslutet. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om moderbolagets eller koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i bokslutet om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om bokslutet. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett moderbolag eller en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.

— Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i bokslutet, däribland upplysningarna, och om bokslutet återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

— Inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernbokslutet. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för vårt uttalande. Vi kommunicerar med dem som har ansvar för bolagets styrning avseende, bland annat, revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den, samt betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat under revisionen.

Övriga rapporteringsskyldigheter

Uppgifter om revisionsuppdraget

Vi har fungerat som av bolagstämman vald revisor från 2007 oavbrutet i 13 år.

Övrig information

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för den övriga informationen. Övrig information omfattar verksamhetsberättelsen. Vårt uttalande om bokslutet täcker inte övrig information.

Vår skyldighet är att läsa den ovan specificerade övriga informationen i samband med revisionen av bokslutet och i samband med detta göra en bedömning av om det finns väsentliga motstridigheter mellan den övriga informationen och bokslutet eller den uppfattning vi har inhämtat under revisionen eller om den i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. Det är ytterligare vår skyldighet att bedöma om verksamhetsberättelsen har upprättats enligt gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Enligt vår uppfattning är uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet enhetliga och verksamhetsberättelsen har

upprättats i enlighet med gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Om vi utgående från vårt arbete på den övriga informationen, drar slutsatsen att det förekommer en väsentlig felaktighet i verksamhetsberättelsen, bör vi rapportera detta. Vi har ingenting att rapportera gällande detta.

Helsingfors den 6 mars 2020

KPMG Oy Ab

PETRI KETTUNEN

CGR

Styrelse

Ordförande

Antti Kuljukka

koncernchef
Fenniakoncernen
Helsingfors

Vice ordförande

Simo Sarvamaa

aktuariedirektör
Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia
Nådendal

Medlemmar

Juha-Pekka Halmeenmäki

filosofie magister, SGF
Helsingfors

Juha-Pekka Kallunki

professor
Uleåborgs universitet
Uleåborg

Harri Pärssinen

EM, CGR
Helsingfors

Styrelsens sekreterare**Sanna Elg**

direktör för juridiska ärenden
Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia
Esbo

Fennia Livs förvaltningsorgan 1.1.2019

Revisorer

KPMG Oy Ab

Petri Kettunen

CGR

Revisorssuppleanter

KPMG Oy Ab

Fredrik Westerholm

CGR

Ledning

Alexander Schoschkoff

verkställande direktör

Johanna Ahvenainen

direktör, bolagsjurist, Compliance Officer

Juha-Pekka Kurttila

direktör, försäljningschefer

Ari Koskinen

direktör, produkt- och serviceutveckling, dataadministration

Päivi Ojala

aktuariedirektör

Kari Wilén

direktör, försäljning och kundrelationer

Fennia Livs förvaltningsorgan 1.1.2020

Läkare

Lauri Keso

medicine och kirurgie doktor, specialist i inre medicin och reumatologi

Fennia Livs förvaltningsorgan 1.1.2020